

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams £2.10.0, pusei metų 26/0, atskiro numerio kaina 1/9. Užsienin kaina ta pati. Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0; už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojaautos, sveikinimai ir pan. 10/0. Leidėjas: "Australijos Lietuvis" Leidykla. Adresas: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN
The first Lithuanian Periodical in Australia
Authorised by Department of Immigration
Jurgis Glušauskas
Printed and published by Australijos Lietuvis
Publishing Co., 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

DISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1952 m. spalio 11 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 20(106)

Kai vagys renkasi – rakink duris!

Šių metų spalio 5 dieną Maskvoje prasidėjo vaidinimas. Kai šitas laikraščio numeris buvo atiduotas spaudai oficialūs ano vaidinimo pirmųjų žingsnių pranešimai dar nepasiekė redakcijos, tačiau esame tikri, kad nieko ypatingai nauja ir sekančiame AL numeryje pranešti negalėsime... Tas vaidinimas, beje, vadinasi

10-sis komunistų partijos kongresas. Šitas kongresas yra pirmasis po karo ir ypatingai pasižymi tuo, kad pirmą kartą po Lenino mirties oficialij pranešimą jame darys ne Stalinas, bet Malenkovas. Aiškinimas, kad raudonojo diktatoriaus žvaigždė gėsta, žinoma, būtų absurdiškas, tačiau tas tikslai patvirtina Vakarų vis dažniau pasiekiančias žinias apie Stalino susenimą ir fizinius jo negalavimus. Jis, matyti, nebesijaučia pakankamai stiprus perskaityti pranešimą net gerai surežisuotame vaidinime. Tačiau jis paršė ilgą 55 puslapių straipsnį dabar virtusiu oficialią komunistų ideologiją reiškiančiame žurnale "Bolševik". Iš to straipsnio galima, daugiau ar mažiau, susidaryti vaizdą arba bent jau jauti kokia linkme komunizmo linija krypta.

Stalino straipsnyje yra analizuojama tarptautinė politinė

padėtis iš komunistinio taško. Svarbiausi teigimai ir aiškinimai yra:

- * kapitalistinė sistema II pasaulinio karo pasakoje yra ir kapitalistinė ekonominė krizė vis daugiau plečiasi;
- * karas tarp kapitalistinių kraštų yra neišvengiamas;
- * karas tarp Vakarų valstybių yra labiau galimas, negu karas tarp Sovietų ir Vakarų;
- * jeigu kraštai kaip Vokietija ir Japonija neišsilaisvintų ir amerikiečių dominavimu – įvyktų stebuklas;
- * su laiku Britai su Prancūzija bus priversti atsijungti nuo Jungtinių Amerikos Valstybių ir neišvengiamai su amerikiečiais pradėti konfliktą, kad išsaugotų savo nepriklausomą poziciją;

Stalinas toliau teigė, kad svarbiausia II pasaulinio karo ekonominė paseka yra pasaulinės rinkos sugriuvimas. Konkurencija ir antagonizmas dėl rinkų iššaukia didesnį konfliktą tarp atskirų kapitalistinių kraštų, negu tarp dviejų sistemų. Stalinas pareiškė, kad jis atšaukia savo seniau paskelbtą dogmą, kad kapitalistinės rinkos galinės laikinai būti stabilizuotos, nes tai daugiau nebėra teisybė. Toliau jis pranašavo naujos rinkos išsiplėtimą, kuri susidarys iš Sovietų

Kinijos ir rytų Europos, nes Vakarų blokada padėjusi tai rinkai išsivystyti.

Vakarų komentarai

dėl šito Stalino straipsnio visi buvo maždaug vienodi. Gerai informuoti politiniai stebėtojai sutinka, kad straipsnis tepasako tikrai dalį tiesos ir kad su laiku tebus galima matyti, kokia yra tikroji naujosios Sovietų politikos linkmė. Svarbiausiu punktu yra laikoma, kad Stalinas pabrėžė karo neišvengiamumą tarp atskirų Vakarų valstybių ir visiškai nepaminėjo tradicinio komunistinio teigimo, kad "pasaulinės revoliucijos tvirtovė" – SSSR esanti kapitalistų apsupta ir grėsoma. Daromos išvados, kad politbiuras nori nuslopinti karo baimę pačiuose Sovietų piliečiuose, ir pakelti taikos meto produkciją ir, gal būt, net ir patį gyvenimo lygį.

Labai įdomius teigimus Amerikos spaudoje paskelbė vienas buvęs Sovietų diplomatas Igor Bogolepov, kuris pats asmeniškai dalyvavo komunistų kongrese 1939 metais, ir – dabar pabėgęs į Vakarų – atidengia dalį

tokių kongresų užkulisių,

kas įgalina dabartinę konferenciją vertinti realnesnę perspektyvoje. Jis tvirtina, kad 19-toji konferencija nebūtų

buvusi sušaukta, jeigu Stalinas nenorėtų pakeisti "generalinės linijos". Tikrieji nutarimai viešumoje niekuomet nebus paskelbti, gi "Pravda" ir Tassas tepasakys tik dalį visos kongreso eigos, tačiau vadins tai "pilnu pranešimu". Visi kongreso delegatai yra Kremliaus atrinkti ir tada "išrinkti". Jų tikroji paskirtis yra išklausti naujos Kremliaus linijos ir grįžus į savo kraštus paruošti komunistinę opinią naujam kursui. Paskutiniame kongrese 1939 metais delegatams buvo išalyta kraštą paruošti karui – tik visai slapta, tačiau apie tai "Pravda" nieko neprisitarė. Lygiai ir ateinančiame kongrese duoti tikrieji Kremliaus nurodymai "Pravdos" puslapių niekad nepasieks ir tik atydziai sekant visą Sovietų taktiką ateinančių kelių mėnesių bėgyje galima bus susivokti apie ką kongrese tikrumoje buvo kalbama.

Toliau Bogolepovas nurodo, kad Vakarai Sovietų "šaltąjį karą" pastebėjo 35 metais pavėlavę. Nuo pat 1917 metų Kremlius be perstojo kariauja su Vakarais... Jis savo straipsnį baigia žodžiais: "Šitas kongresas pasauliui nežada nieko gero. Rusijoje yra žinoma sena patarlė – Kai vagys renkasi, užrakink savo duris". N.

"AMERIKOS RINKIMAI DVO-KIA"?

Amerikos spauda, komentuodama apie dabar pačiam įkarštyje esančią priešrinkimę kampaniją į Amerikos prezidentus, išreiškia mintį, kad toji kampanija "dvokia". Šitas amerikoniškas, kuris reiškia maždaug, kad kampanija yra pravedama ne visiškai etiška, nors ir įstatymų ribose. Atrodo, kad nebegalėdami rasti daugiau teigiamų atramos taškų savo platformose, tiek demokratai, tiek ir respublikonai pradėjo kritikuoti vienas kitą, ir netiek savo oponentų politiką, kiek jų vadovaujančius asmenis. Pirmiausia, demokratai iškraptė informacijų, kad respublikonų kandidatas į vice-prezidentus yra gavęs žymias sumas pinigų iš biznierių. Kandidatas per televizijos paskaitą įrodė, kad kaltinimai nepaliečia jo asmens sąžiningumą. Tada respublikonai iškniso, kad demokratai kandidatas į prezidentus Stevensonas yra gavęs panašias sumas pinigų. Stevensonas tada viešumai paskelbė visas savo pastarųjų metų pajamas, kurios pasirodė esančios visiškai teisėtos. Ir t. t. ir t. t.

Pastaruoju metu prezidentas Trumanas pradėjo kelionę po visą kraštą, agituodamas balsuoti už Stevensoną. Jis ne tiek savo kalbose gyrė Stevensoną, kiek kritikavo Eisenhowerį, kurį jis pavadino naiviu seniu, su kuriuo respublikonų nematomi bosai daro ką tiktai nori.

BRITŲ ATOMINĖ BOMBA – SPROGO!

Dviejų metų paruošiamieji darbai susprogdinti pirmąją Britų gamintą atominę bombą Monte Bello salose šiaurės vakarų Australijos pakraščiuose) savo kulminacinį tašką pasiekė, kada š. m. spalio 3 dieną 8.30 val. ryto buvo susprogdinta.

Laukiama, kad ir daugiau eksperimentinių sprogimų bus įvykdyta šiomis dienomis, tačiau viskas yra laikoma didžiausioje paslapyje ir jokių detalių spaudai nėra suteikta.

Britams šitas pasiekimas turi nemažos reikšmės, nes jau keli metai kaip JAV atsisakė net ir anglams teikti bet kokių žinių apie atominių bombų gamybą ir tobulinimą. Dabar Vašingtone pradeda vyravoti nuomonė, kad reikia ir vėl, kaip ir karo metu, atominius tyrinėjimus su anglais daryti bendrai, nes Britų bombos sprogimas įrodė, kad jiems tai nesanti paslaptis. Bendrai manoma, kad Monte Bello salose sprogusi bomba principiniai skiriasi nuo iki šiol amerikiečių susprogdintųjų atominių bombų, nors oficialiai apie tai atsisakoma komentuoti.

LIETUVIŲ KULTūros FONDO AUSTRALIJOJOS APYGDOS VALDYBOS PIRMININKAS ARCH. V. ŽEMKALNIS ADELAIDEJE

Spalio 1-7 dienomis LKF Australijos Apygardos Valdybos Pirmininkas arch. Vyt. Žemkalis lankėsi Adelaidėje. Šio lankymosi tikslai, trumpai suglaudus, yra šie:

- * aplankyti vieną iš įdomesnių lietuviškosios kultūros ugdymo trentyje centrų, arčiau pažinti to centro visuomenę, pasveikinti ir padėkoti už tą nepaprastai turtingą įnašą mūsų bendroje kovoje dėl Lietuvos;
- * aptarti artimiausius LKF veiklos reikalus;
- * paskaityti paskaitą, skirtą Australijos lietuviams apie mūsų žymų kultūrininką ir mokslininką, dabar Indijos universiteto Notre Dame ordinarij profesorių Steponą Kolupailą, kuris pirmas iš anapus vandenyno yra atsiliėpęs į LKF Australijos Apygardos Valdybos kvietimą užmegzti kontaktą su Australijos žemyno lietuviams.

Arch. V. Žemkalis žada ir plačiau apie savo įspūdžius, patirtus Adelaidėje, parašyti "Australijos Lietuvyje".

Pasaka be galo

KORĖJOJE

Jeigu pakeistume datas ir vieną kitą vietovardį, galėtumėm apie įvykius Korėjoje perspausdinti iš senesnių laikraščio numerių ir faktai pilnai atitiktų esamai padėčiai.

Fronte nieko nauja

išskyrus, kad komunistai kelias atvejais atakliai puolė su vieno ar dviejų batalionų stiprumo pajėgomis. Visi puolimai buvo vietinio pobūdžio, tikslu užimti lokalines taktinio pobūdžio vietas, kaip kalvas ar aukštumas. Visi puolimai buvo vietinio pobūdžio atremti.

Kiniečiai karo belaisviai ir vėl pradėjo neramumus, tik šį kartą ne Koje, bet

Cheju saloje.

Neramumai kilo tarp 5.000 "užkietėjusių" komunistų belaisvių, kurie pradėjo demonstracijas trečiųjų Kinijos Liaudies Respublikos metinių progą. Kai per garšakalbius įspėti belaisviai demonstracijų nenutraukė, į stovyklą įsiveržė amerikiečių kariai, į kuriuos belaisviai paleido akmenų ir visokių gelžgalių salvę. Amerikiečiai buvo priversti atidaryti ugnį ir žiaurus susirėmimas tęsėsi ilgesnį laiką. Buvo apie 50 užmuštų ir virš šimto sužeistų. Šiuo metu padėtis jau rami ir tvarka pilnai atstatyta.

Taikos derybose kaip ir ligi šiol vis dar gaisinamas laikas.

Nesusitariama vis dar dėl belaisvių repatrijavimo. Sąjungininkai, nenorėdami pakartoti padarytų klaidų po II pasaulinio karo, griežtai atsisako grąžinti belaisvius, kurie nori likti Vakarų pusėje, gi komunistai tokius reikalavimus vadina "nepateisinamais". Visus Sąjungininkų pasiūlymus komunistai atmetė.

Korėjos klausimas bus iškeltas ateinančioje Jungtinių Tautų sesijoje, kuri prasidės spalio 14 dieną.

ĮDOMIOS TEORIJOS

Pietų Australijos opozicijos vadas Mr. O'Halloran Adelaidės seime (Assembly) pareiškė, kad australai, dirbantieji geležinkelėje, piktinasi, kad jiems reikia klausyti naujųjų australų, kurie užima už juos aukštesnes vietas "Australams koku klausyti tų žmonių", – pareiškė Mr. O'Halloran. Geležinkelių ministeris atsakė, kad jis reikalą rimtai ištirsiąs ir padarysiąs viską, kas galima...

BRITAI – SATELITAI?

Pasaulinio garso anglų filosofas Lord Bertrand Russel "European and Atlantic Digest" žurnale rašo, kad jis bijas Jungtinių Valstybių. Amerika esanti labai karingai nusiteikusi. Jo žodžiais: "Kada tauta pasiekia dominavimo pasaulio jūrose, ji pradeda tikėti savo pranašumu. Taip buvo su Britanija perėta šimtmeči, taip yra su Amerika šiandieną." Toliau filosofas aiškina, kad Britai šiuo metu yra tapę ne kuo kitu, kaip Amerikos satelitai. Tokios padėties išvengimui jis temato vieną išeitį, būtent, susijungti unija su Vakarų Europos valstybėmis. Tada vieningas Vakarų Europos blokas galėtų su Vašingtonu bendradarbiauti kaip lygus su lygiu. Savo straipsnį filosofas baigia: "Britai neturėtų delsti ir likviduoti savo imperiją. Imperija šiuo metu tėra graži idėja, kuri yra neįgyvendinama. Tokia imperija tegali išsilaikyti stipraus laivyno dėka, ko dabar nėra. Atskiros imperijos dalys turėtų susijungti su Amerika."

JAPONAI – SU VAKARAIŠ

Perėta savaite visuotiniai rinkimai Japonijoje parodė, kad didelė japonų dalis ir toliau nori glaudžiai bendradarbiauti su Vakarais ir amerikiečiais. Rinkimus aiškia balsų dauguma laimėjo liberalai, kuriems vadovauja dabartinis premjeras Yoshida ir yra labiausiai provokarietiška partija Japonijoje. Pažymėtina, kad iš 107 komunistų kandidatų nelaimėjo nei vienas, nors perėtam parlamentu komunistai ir turėjo 22 atstovus.

PSICHINIAI NESVEIKI GRAŽINAMI

Iš Canberros oficialiai pranešama, kad imigrantai, kurie nepagydomai serga psichinėmis ligomis, yra deportuojami. Tvirtinama, kad psichiniai sutrikimai europiečių imigrantų tarpe pasitaiko bent du kartus rečiau, kaip pačių australų tarpe.

ATMINKITE!

Tiek pat, kiek visi šeimai nueiti į kiną, ar pavalgyti ledų, kainuoja nauja lietuvių rašytojo knyga.

Tiek, kiek mažai reikalingas, vaiko užsigeistas rūbėlis – kainuoja lietuviško laikraščio prenumerata.

BULGARIJA – RAUDONUJŲ AVANGARDAS BALKANUOSE

Maža tėra žinoma apie dabartinę padėtį Bulgarijoje, tačiau iš žinių, kuriuos prasiskverbė pro geležinę uždangą, matosi, kad Kremlius ruošia Bulgariją būti savo avangardu Balkanuose.

Žinoma, kad Sovietai nereikia pilno pasitikėjimo Vengrijos ir Rumunijos ginkluotoms pajėgoms. Bulgarijai Sovietų pasitikėjimas yra daug didesnis. Bulgarijai yra geri ir užgrūdinti kariai, gi bulgarų karininkai yra daugumoje paruošta Rusijoje ir vadovaujama penkių Sovietų karininkų. Šiuo metu Bulgarijos kariuomenė turi 210.000 pilnai parengtų karių, t. y. keturis kartus tiek, kiek leidžiama pagal taikos sutartį.

Varnos uostas, kuris dabar yra vadinamas "Stalin", yra įrengtas kaip bazė Sovietų Juodosios jūros karo laivynui ir povandeniniams laivams. Juodojoje jūroje, ties Bulgarijos pakrantėmis, Sovietų laivynas nuolat praveda įvairius manevrus.

Sovietai neišugdė pačių bulgarų aviacijos, tačiau jie pilnai paruošė didelį kadra aviacijos žemės personalo iš pačių bulgarų tarpo, kurie prižiūri mažiausiai 15 modernių karo aerodromų. Bulgarų kariuomenės uniformos visiškai nesiskiria nuo Raudonosios Armijos uniformų. Jų apginklavimas ir aprūpinimas yra standartinis sovietiškas. Bulgarų pėstininkai yra aprūpinti moderniaisiais ginklais.

Vakarų informuotuose sluoksniuose neabejojama, kad eventualaus karo atveju Bulgarijos armija būtų panaudota kaip smogiamasis telkinys prieš Vakarų.

MASKVA REIKALUJA ATŠAUKTI JAV AMBASADORIŲ

Sovietai savo notoje Vašingtonui pareikalavo atsaukti JAV-bių ambasadorių Maskvoje Mr. George Kennan nes jis "apšmeižęs" Sovietus. Jis neseniai spaudos atstovams pareiškė, kad diplomatai Maskvoje teturi tiek laisvės, kaip karo metu Vokietijoje internuoti civiliai. Vašingtonas paskelbė, kad ambasadoriaus teigimas atitinka tiesą ir nėra laikomas šmeižimu.

* Dr. Mosadeq, Persijos premjeras, grąšino nutraukti visus santykius su Britanija, jei ji nesustabdys ūkinės Persijos blokados ir neatlygins visus padarytus nuostolius.

Vargai del busimosios Rusijos politines platformos

Jeigu kilus konfliktui išsilaisvintų mūsų Tėvynė, Pabaltijo kraštai ir Rytų Europos Sovietų pavergtos valstybės, atstatyti jose demokratiško valdymo formas nebūtų didelių sunkumų. Susidarytų laikinosios vyriausybės, kurios pravestų demokratiškus tautų atstovybės rinkimus ir valstybių gyvenimas įeity į normalias vėzes. Taip pat, kilus konfliktui, propagandinė pusė Rytų Europos valstybėse nesudarytų jokių sunkumų. Kovoje dėl nepriklausomybės atstatymo.

Visai kita padėtis susidaro, kada imama kalbėti apie išsilaisvinimą Rusijos iš komunistinio jungo. Dabartiniam konflikte, ypatingai kovoje su SSSR, propaganda turės milžiniškos reikšmės, nes kova vykės ne dėl teritorijų užkariavimo, bet dėl tautų išsilaisvinimo, į kurią bus stengiamasi įjungti tautas esančias anapus geležinės uždangos. Todėl pradėjus išsilaisvinimo kovą svarbu politinė platforma būsima jai Rusijos santvarkai, kuri ne taip lengva surasti. Jei Rytų Europos valstybių laikinosios vyriausybės galėtų sudaryti buvusiu demokratinių partijų žmones, tai Rusijai tas klausimas sunaikintų išsprendžiamas, nes ten nuo šovizmo įsivyravimo nėra jokių laisvų partijų. Be to, Rusija yra įjungusi savo ribose daugybę tautų, kurios taip pat siekia nepriklausomybės, o joks rusas neįsivaizduoja Rusijos be Bakų žibalo Ukrainiečių kviečių ir t. t.

Kadangi per paskutinius 30 metų Rusijoje nebuvo partijų, kurių programa galima būtų imti Rusijos atstatymo platforma, tenka dairytis į vakaruose esamus Rusijos emigrantus ir jų politines grupes, o tos grupės kaip tik susiskaldę su griežtai priešingomis programomis.

Rusijos emigrantų politines grupes reikia skirti į dvi dalis: monarchistus ir demokratius.

Monarchistai yra suskildę į dvi dalis: absoliutinės monarchijos šalininkus ir konstitucinius monarchistus.

Absoliutinės monarchijos šalininkus atstovauja Buenos Aires I. Salonievičiaus leidžiamas laikraštis "Naša Strana". Minėta grupė yra negausinga, apie ją susispietę daugumoje buvusių rusų aristokratija.

Konstitucinės monarchijos šalininkų priekyje stovi kunigaikštis Vladimiras Kirilovičius, did. kun. Kirilos caro Aleksandro III sūnaus sūnus. D. k. Kirilas 1922 metais buvo pasiskelbęs Rusijos caru. 1938 m. D. k. Kirilai mirus jė sūnus caru nesiskelbė, bet laiko save teisėtu sosto įpėdiniu. Šių metų pradžioje kun. Vladimiras pasiskelbė atsisaukimą į laisvąjį pasaulį, kuriame sako, kad Rusija svetimų kraštų nesiekia ir joks padorus rusas nesidžiaugia, kad raudonoji vėliava plevėsuoja Varšuvoje, Budapešte, Sofijoje, Belgrade, Bukarešte, Rygoje, Taline Kaune ir net Berlyne. Išėity, lyg konstituciniai monarchistai pripa-

žįsta Pabaltijos nepriklausomybę.

Rusų demokratų bloke iki 1951 m. buvo 4 grupės, o pastaruju metu susiformavo dar dvi.

(1) Sojuz borby za svobodu — apjungė dešiniąsias grupes. Jiems vadovauja Melgronovas ir M. Solovjovas; leidžia savo organą "Rosijiskij Demokrat". Jų politinė doktrina: "Tautų apsisprendimo teisė" (neišku kokia); valstybės santvarką nustato visos Rusijos seimas; kova už Rusijos vieningumo išlaikymą.

(2) "Nacionalno Trudovoj Sojuz" vadovaujamas V. Baidakovo ir Romanovo. Tautybių klausimu laikosi panašiai kaip ir pirmoji grupė, tik labiau išryškina tautų apsisprendimo teisę. Pagal šios grupės programą tautos turi teisę apsispręsti, bet tik Rusijos rėmuose (neišku, koks gali būti apsisprendimas!).

(3) "Sojuz borby za osvobodzenije narodov Rosii" vadovaujama vlasoviečių Jakovliovo ir Kirilovo. Ši grupė pripažįsta tautų apsisprendimo teisę, imtinai iki atskirimo nuo Rusijos.

(4) "Lyga borby za narodnuju svobodu", subūrusi didesnę dalį socialistų, vadovaujama B. B. Nikolajevskio ir N. Zeninovo. Tautybių klausime laikosi trečiosios grupės nusistatymo.

(5) "Rosijskoje narodnoje divizije" susikūrusi 1951 metais. Ją įsteigė garsusis Kerenskis, įkūšęs Rusiją bolševikams į nagus, su I. Kurganovu, kuris iki 1951 metų buvo ketvirtoje grupėje. Grupės skilimas įvyko dėl skirtumo pažiūrų tautybės klausimais. Šios grupės tautybių klausimas tolygus antrajai grupei.

Šitas susiskaldymas patiems rusams yra labai kenksmingas, todėl socialrevoliucionierių partijos steigėjas (1900 m.) Černovas ėmėsi iniciatyvos sujungti visas kairiąsias grupes, bet mirė nespėjęs užbaigti pradėto darbo.

Amerikiečiai, matydami šitą anarchistinę balą, ėmė spausiti visas penkias grupes susijungti į vieną tarybą "Soviet osvobodzenija narodov Rosiji". Pagal šios tarybos kūrėjų mintį ji turėjusi apjungti visus rusų demokratinius emigrantų sluoksnius ir visų Rusijos ribose esančių tautybių centrinius organus kovai su komunizmu. Bet iš to nieko neišėjo. Pirmiausia ukrainiečiai, o paskui juos ir kitos tautybės nesutiko jungtis į tarybą dėl nepalankaus vadovaujančių rusų nusistatymo kitom tautybėm nepripažinti apsisprendimo teisės. Rusai taip pat nesutiko priimti amerikiečių persamą nuomonę pripažinti visoms tautom lygybę, napanoro paleisti vadovybės iš savo rankų ir suaukti du suvažiavimai nuėjo niekais. Nors vadinamas centrinis organas buvo sukurtas, bet vaisių nėra. Pačiuose rusuose vyksta dideli ginčai tautybių klausimais, o amerikiečių bandymai sujungti kitas tautybes, vadovaujant ukrainiečiams, atmetami.

Jugoslavija siandien

Nors Jugoslavija, kaip žinome, nėra už geležinės uždangos, tačiau apie jos vidaus gyvenimą, politinę padėtį ir rūpesčius vakarų pasaulis labai mažai žino.

Anglų korespondentas Romoje, rašydamas apie Jugoslaviją, tarp kita ko išsireiškia, kad tik keletas aukštų valdininkų vakaruose teturi supratimo apie tikrą krašto vidaus padėtį. Korespondento pasakojimu, daugelis pačių jugoslavų nežino, pavyzdžiui, kad jų krašte yra net trys "uždraustos zonos", į kurias įžengti reikalingas specialus leidimas. Didžiausioji iš jų yra į vakarus nuo Sarajevo, Makedonijos kalnuose. Ši vietovė Jugoslavijos istorijoje yra žinoma, kaip tradicinis vidaus politikos intrygų ir partizaninių gaujų centras. Ir šiuo metu net keletas įvairių rezistencinių grupių su pasisekimu operuoja Makedonijos kalnuose. Bene svarbiausioji grupė yra "Četniki" anksčiau vadovaujama gen. Michailovičiaus (po karo generolas buvo nubaustas mirties bausme už krašto išdavimą). Kitos žymesnės grupės yra "Mladi Musulmani", (jaunieji musulmonai), kurie karo metu kovoję vokiečių pusėje ir pasizymėjo žiaurumu. Nei viena iš paminėtųjų rezistencinių grupių nėra iš tikrųjų didelė, tačiau visos kartu įvairiose krašto vietose partizaninės gaujos laiko sukaustę apie aštuonių gen. Rankovičiaus divizijų dėmesį. Kartais ir reguliari kariuomenė turi skubėti į pagalbą.

Partizanų pajėgumas nuolat svyruoja — čia jie tarsi dingsta nuo žemės paviršiaus istisimais mėnesiais, arba būna išsklaidyti, čia ir vėl pasirodo su stipriomis pajėgomis, plėšikauja, žudo, degina, ima belaisvius, (kurie vėliau iškeičiami į maistą), žodžiu, viskas vyksta lygiai taip pat, kaip austrovenų monarchijos laikais, tik partizanų neapykanta dabar nukreipta ne į Vieną, o į Belgradą. Paslaptingas trumpų bangų radio siųstuvai "XWZ" jau du metai, kaip moraliai remia visas rezistencines grupes, tačiau radio bangomis vedama politika, esą, keičiasi kartu su oro atmainomis, ir nežinia, kam iš tikrųjų siųstuvai tarnauja.

Kaip matome, klausimas ne taip lengvai išsprendžiamas ir jeigu konfliktas kiltų nepasiekus susitarimo, amerikiečiams nieko kito neliktų, kaip skelbti savo sukurtą tautų laisvinimo platformą, bet tas, žinoma, stipriai susilpnintų akciją. Daug būtų geriau, jei kovos propagandai vadovautų patys rusai, nes rusai, kokioje santvarkoje jie begyventų, sielose yra patriotai su imperialistinėmis užmačiomis. C.

Garbės klausimu

Kad visuomenė nebūtų klaidinama teisės klausimuose, ALB Krašto Garbės Teismas randa reikalo paskelbti trumpą paaiškinimą ir specialų atsisaukimą į tautiečius.

Garbė yra labai svarbus dalykas šeimos, visuomenės ir tautos gyvenime, todėl net ir dailiai valdant žurnalistine plunksna, negalima garbės klausimuose tik perbėgati ir dargi, prasilenkiant su tiesa, diskutuoti.

1. Remiantis Lietuvos Chartos ir veikiančiais ALB statutais, Krašto Garbės Teismas yra suvažiavimo rinkta aukščiausia Teismo institucija Australijoje ir tik ji sprendžia principinius ir teisinio pobūdžio klausimus ir prižiūri jų vykdymą. Tai yra kiekvienoje kultūringoje tautoje.

2. Teismai savo darbe turi būti visiškai objektyvūs, negali užtartai ar patarti bet kokiai vienai iš šalių nes abi šalys kol nepadarytas sprendimas yra lygiai teisingos ir nekalto.

3. Senas Krašto Garbės Teismo Darbo Tvarkos statusas, paskelbtas 1951 m. lapkričio mėn. 23 d. tebeveikia ir veiks tol, kol bus paskelbtas naujas. Todėl p. V. Radzevičiui, kaip teisininkui turėjo būt žinoma, kad statusas geras ar negeras, bet kol nepakeistas, jis veikia. Naujas Krašto Garbės Teismo Statutas ruošiamas, ir jį priėmus bus paskelbtas vykdymui. Norint kam nors reikšti savo asmeniškus pageidavimus o ypač įstatų ar statutų pakeitimų, turėtų būti kreipiamasi į tas institucijas, kurios yra kompetentingos tokius klausimus svarstyti. Tautietis, kuris turi dvejojančius klausimus, paprastai kreipiasi į "Teisės Patarėją". Atsiet, kiekvienam procedūra yra žinoma o tuo labiau, tokie reikalai turėtų būt žinomi teisingoms.

Remiantis Lietuvos Charta ir PLB Statutu, Krašto Garbės Teismo Teisėjų Pilnatis, kaip Vyr. Savitarpio Tautos Institucija Australijoje, kviečia visus tautiečius, neišskiriant nei vieno, parodyti gerą valią, sudaryti didelę vieningą, darnią lietuviškos bendruomenės šeimą, kad su visu pasiryžimu ir ištvėrme, užmirše visus menkus savitarpio nesutarimus, sujungtomis jėgomis, apsišarvavę tikra krikščioniška artymo ir Tėvynės meile, pajėgtumėm išlaikyti tikrą lietuvišką dvasią ir Jos papročius mūsų šeimose ir mūsų bendruomenėje. Prisiminkime, kad begyvenant tremtyje, svetimųjų tarpe, mūsų sujungtos ir vieningos jėgos ir mūsų garbė yra ypatingai svarbūs ir būtini faktoriai. Todėl vykdykite tą kilnų vieningo darbą Lietuvos tautos garbei ir lietuvių tremtinio geram vardui ginti ir išlaikyti, bendrajai tremtinij gerovei saugoti ir tautiniam solidarumui vykdyti. Visi iki vieno veningai išmokykite gerbti ir kitų nuomones, kovokime su piktu ir sujungę visas kultūrinės, dvasinės ir materialines pajėgas, galėtumėm dirbti ir kovoti dėl mūsų visų bendro ir svarbiausio tikslo — mūsų brangios Tėvynės Lietuvos išsilaisvinimo, todėl

"...vardan tos Lietuvos, Vienybė težydi."

Dr. Jur. E. Jansonas
ALB Krašto Garbės Teismo Pirm-kas

serbų šeimos, sąmoningai apkaltino savo pirmtakūną, gen. Ivanovičių "nukrypimu nuo linijos", tačiau kiekvienas kareivis žino, kad šioje politinėje dvikovoje svarbiausią rolę vaidino moteris.

Reikėtų manyti, kad kai kurie panašaus pobūdžio gandai yra gerokai perdėti, tačiau vien tokių gandų egzistavimas rodo, kad kariuomenės moralė nėra labai aukšta, ir kad Tito armijoje ne viskas tvarkoje.

Belgrade veikia ir stebėtojų kelia mislingo susidomėjimo du karininkų klubai, pavadinti "Semgor" ir "Borigor". Jų nariai yra atvirai panslavizmo šalininkai, nepritaria Jugoslavijos posūkiui į vakarus. Jie įtikinėja, kad Jugoslavijos vieta yra šalia galingos, slavijos Rusijos, o ne svetimų slavams vakariečių prieglobstyje. Krašto saugumo organams būtų tikrai nesunku abu nolatinių intrigų skleidimo centrus "sutvarkyti", tačiau nieko panašaus nedaroma. Gal būt, Tito bijo karininkų klubus uždaryti, nenorėdamas prieš save nukreipti kariuomenės ir įsigyti priešų, o gal tai siauras takas, paliktas "kelionei į Canossą", jei kada nors reikėtų atsiprašyti Maskvos...

Nenuostabu, kad nepasitikėjimas Belgradu bręsta. Krašto valdžia nepatikima, kariuomenė apatiška ir nepasiruošusi, o tuo tarpu gi iš šiaurės Jugoslavijai tyliai grąšo 200.000 vengrų kariuomenės; iš šiaurės rytų — 290.000 rumunų, ir iš pietų — rytų 220.000 bulgarų karių. Iš jų 24 divizijos stovi prie pat Jugoslavijos sienos kautynių aprangoje...

MODERN

Furnishers

125 Gouger Street, Adelaide
(Priešais Osborn Hall)
Europietiškos sofas arba pilni 3 gab. komplektai gaminami pagal jūsų užsakymą.
PRIEINAMOS KAINOS
IŠSISIMOKĖJIMAS

J. Kernick

L I M I T E D
176-180 PORT ROAD,
HINDMARSH, S. A.
VYRIŠKI IR MOTERIŠKI
RUBAI, SIUVYKLA PO-
NIOMS IR PONAMS
UŽUOLAIDOS ir UŽVAL-
KALAI, ĮVAIRIAUSIOS
MEDŽIAGOS
LINOLEUMAI IR KIL-
MAI, NAMŲ APYVOKOS
REIKMENYS, PUOŠME-
NYS
Naudokitės mūsų LAY-BY
— tiktai 1 šilingas depozito
1 svare

Mes sveikiname Jus atvykusius į šitą kraštą ir tikime, kad visi tapsite laimingais australais!

A. FREEMAN & SON

160 Unley Road, U N L E Y, South Australia
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RUBŲ SPECIALISTAI

Visa eilė naujųjų australų klientų yra patenkinti mūsų patarnavimais, nes būdami priemiestyje, mokame žemą nuomą ir galime pasiūlyti aukštesnės kokybės prekes už žemesnę kainą.

L. L. Tredrea

10 ir 51 CENTRAL MARKET ARCADE, ADELAIDE

Pavasari visi dažome savo namus, palėpas, tvoras.

DAŽAI! DARBO ĮRANKIAI! VINYS, etc!

Pigiausias kai nos mieste!

SYKES FURNITURE STORE

Taupyk svarus
pirkdamas
pas mus

334 Port Road, Hindmarsh

NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
VISOKIARIOPAI PADEDAMA!

Baldai, kilimai
linoleumas
ir kita

Dar apie "dingusia karta"

PRIEKAIŠTAI VIENMİNČIUI R. MARIUI

Svetima aplinka daug ko iš manęs tikisi. Kiaurai pramatau ir šaltuose veiduose įskaitau jų norus: tu kuo greičiau užmiršk, kur gimei, kur augai, tu prisitaikyk prie mūsų. Tai tokios mūsų naujųjų šeiminių užmačios. E, galvoju, ne aš vienas, šimtai mūsų jaunųjų dar toli toli esame nuo savęs išsižadėję, kaip dera buvusios didingos, dabar nors ir mažos, bet narsios tautos sūnams. Taip, mes tokie jaučiamės. Bet štai "Australijos Lietuvių" rugsėjo 13 d. numeryje straipsnyje "Dingusi karta" tautietis R. Marius, jaunimo atstovas (greičiausiai vienmetis būsiu su juo) mane ir šimtus mūsų lietuviškoms širdimis ir jausmais vienu plunksnos brūkštelėjimu priskyrė dingusiai kartai, atidavė svetimam kraštui, nors ir svetimieji mūsų nutautėjimu dar netiki. Jiems savo nepaklusnumu keliame daug rūpečių, kad jų didelę žemę neišstipstam, bet laiks nuo laiko cementuojamės ir tvirtėjame. Mano vienmetis tautietis užbėgo svetimiesiems už akių ir dešimtmečiais pašoko priekin ir nurašė mus. Susimąstau ir pradėdau galvoti. Argi iš tikrųjų, aš ir daugis kitų mūsų jaunųjų esame dingusi karta. Pro akis prabėga virtinė vaizdų-vaizdelių. Jie viens už kitą gražesni ir prasmingesni. Prie jų ilgėliau sustokim, kartu su Mariu juos pasėkim.

Jau taip susiklostė, kad tame pačiame nepriklausomybės pirmame dešimtmetyje kartu su Mariu gimiau. Savo vaikystės dienas leidom tarp sąvųjų lietuviškoje žemėje. Paauglių gimnazijų akimis žiūrėjome į besikūriantį lietuvišką gyvenimą, žiūrėjome ir juo džiaugėmės, tikėjomės subręsti ir į jį patys įsiliesti, įnešti savo mažąjį įnašą, jį taisyti ir tobulinti. Tik mes gimėme skirtingose aplinkybėse, Mariu, tu gimei mieste o aš žaliajame kaime. Tave paugly mama vedavo pasižiūrėti "Mjegancios gražuolės" ar "Batutoo katino", o man tu tarp senelės ar mamytės sekė paslaptingas pasakas. Lietuviškoms liaudies dainomis diegė meilę savajai gimtajai žemei, o senelis kaip iš knygu, pasakojo, su širdgėla pasakojo, prieš vaizdus ir persekiojimus rusiško žandaro. Jo akyse žybciojo liepsnelės, kai jis su pasididžiavimu pasakodavo apie knygnešius ir ano meto pasisventėlius, grandinėmis surakintus ir varomus į Sibiro taigas. Ir tada jau mano lakioji vaikiškoji vaizduotė susikūrė prasmingos ir atkaklios kovos vaizdas už gimtają žemę, kurią pradėjau mylėti, ją gerbti ir ją grožėtis, su ja suaugti kūnu ir siela. Va, Mariu, štai tos skirtingos aplinkybės, kuriose mes augome ir kurios mums tremtyje paliko skirtingus pėdsakus.

Ne viskas dar. Dar kartą sugrįžkime praicitin, dar prisiminkim paauglių

gimnazistų dienas. Ar tikrai tau, Mariu, jos suspėjo išblėsti, ar jas jau užtrynė kasdienybė ir tolima pasvietė? Rašai, kad mėgdavai skaityti "Vinetu", "Daktaro Dolitlio nuotykius", vėliau, kada pradėjo tau knietėti klausimai apie žmogų ir visuomenę, tautą ir žmonią, individą ir absoliutą, tada nebuvo laiko, užvirto nuožnios okupacijos, reikėjo devėti svetimą uniformą ir galų gale atsidūreli kaimyninio krašto pokario griuvėsiuose su kurkiančiu pilvu. Taip tu skundiesi.

Tu pradėjai jau savame krašte prouti, sprendžiu iš to, kad tau parūpo visuomeniniai klausimai, individas ir absoliutai. Tu jau turėjai žinoti ir šimtmetinę kovą, ir sudėtis aukas už Lietuvos laisvę. Tau buvo aiškūs ir mūsų nepriklausomo gyvenimo dvidešimtmečio laimėjimai. Argi tau nieko nesakė ir tave nejudino savų tautiečių trėmimai rytuosna ir vakaruosna, kad mūsų tautinis atsparumas bauginio okupantus? Tu tada jau buvai vyras. Tave prievarta įvilko į svetimą uniformą. Tu turi viską žinoti. Ir po karo prisiliejai prie sąvųjų, nelikai pas svetimus. Grįžęs mokeisi, turėjai progos baigti gimnaziją, pagilinti savo protavimą, kad vėliau, dar labiau nutolęs nuo savosios tėvynės, galėtum būti pirmuoju šaukliu ir lietuviškos tautinės sąmonės puoselėtoju patarinėti bei pagelbėti tiems, kurie neturėjo progos tam pačiam mokytis suole sėdėti. To iš tavęs lietuviškoje mokykla tikėjosi, o kenčianti gimtoji žemė tave įpareigojo.

Tu atsidūreli tremtyje. Laisvas jautiesi, sočiai atsivalgei (tur būt, ir pilvas taip garsiai jau nekurkia), daug laimingesnis už persekiojamus Lietuvis. Tik keleri sūtes metai suspėjo pralinkti, o tu jau sudejavai pavargusio žmogaus balsu. Savo tariamą nuovargį ir būvį prikergei daugumai, sakai, "Ir mums pasakojama, kad mes turime išlaikyti lietuviškę, ir mums taip pat pasakojama taip bergždžiai taip neįdomiai..." Tai verkšlenančio žmogaus balsas, labiau dejuojančio ir palūžusio, kaip Vorkutoje užguito trentinio. Tai savęs nesuradimas, savojo aš neišryškėjimas, kuris gali būti tik pas klaidžiojantį neramų individą. Anaipol, nepavyzdys daugumai. Toliau kaip pavyzdį duodi Remarquo "Vakaru fronte nieko naujo" tris karius. Iš jų du jaunesnieji nesupranta savo trečiojo draugo, kuris svajoja grįžti pas žmoną ir vaikus, o jų abiejų niekas namuose nelaukia. Reikia nepamiršti, kad žmonių galvosena po Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų skirtinga. Po Pirmojo karo žmonės pakrypo, pasinėšė į nihilizmą, po Antrojo — į ieškojimą. Tai žymu Remarquo vėlesniame romane "Triumfo arka", kur egzilyje vaizduojami žmonės tokiu būdu negali pritaipiti prie svetimos aplinkos. Palikime nuosalyje Remarquo, apsciai užtiksim nudienuių pavyzdžių, kur jaunimas savo tautiniu sąmoningumu prašoka ir senesniuosiu. Nepersenai mes, keletas jaunesnųjų, stovime lietuviškos parapijos šventoriuje. Vienas iš mūsų paklausė buvusį nepriklausomais laikais majorą, kada mes grįšime Lietuvon? Pastarasis atsakė, ką jūs ten veiksėte? Tokių nemalonų nutikimų buvo ne vienas, ir jie šaltai šaltai atsimušė jaunimo širdyse, juos pasmerkę ir lietuviškoji spauda.

Dabar iš arčiau dirstelkim iš mūsų pirmajame nepriklausomybės, dešimtmetyje gimusį jaunimą, turėjusį ir ne-

ADELAIDES LIETUVIŲ RUPESCIAI

ALB ADELAIDĖS APYLINKĖS VALDYBOS PIRMININKAS AKTU-ALIAIS KLAUSIMAIS

Zinodama, kad į metų pabaigą naująją Adelaidės Apylinkės Valdybą užgulė daugybė rūpečių ir dar jos paties iniciatyva užplanuoti darbai, ALB redakcija per savo bendradarbį kreipėsi į ALB Adelaidės Apyl. Valdybos pirmininką p. J. Lapšį, prašydama suteikti mūsų laikraščio skaitytojams platesnių informacijų apie Adelaidės lietuvių vadovybės šiandieninius rūpesčius ir ateities planus. Malonu, kad p. Lapšys tikrai nuoširdžiai išsišnekėjo.

Skaityme ir girdėjome, kad naujoji Adelaidės Apylinkės Valdyba su dideliu pasiryžimu ėmėsi sunkaus ir nedėkingo lietuviško darbo. Kaip sekasi?

Vežame šį nepateptą vežimėlį. Leną gviau traukti, kada esu pakinkytas ne aš vienas. Nejuokais noriu pasigirti dar keturias savo bendradarbiais. Tai žmonės kupini idėjų ir ryžto. Ką jau apsiims, tai ir padarys. Vos porą mėnesių susitinkame savo paskirties reikalais, bet pakako laiko įsitikinti, kad su šiais žmonėmis bus galima savo kadenciją išvežti. Todėl ir norėčiau, kad čia mano išreikštas mintis supratumėte ne vien kaip mano vieno pareiškimą.

Kaip numatote grįsti savo bendradarbiavimą su kitomis lietuviškomis kultūrinėmis, religinėmis ir politinėmis organizacijomis?

Esu tvirtai įsitikinęs, kad visos Tamstos išvardintos institucijos mūsų bendram reikalui neša naudą. Tačiau Apylinkės Valdyba kviečia visus tautiečius stengtis palaikyti tarpusavyje santarpią ir vienybę, pamirštant tai kas mus kartais skiria, jungiant jėgas mūsų bendriems tikslams siekti. Skaldymas silpnina mūsų bendrą jėgą ir naudingas tik mūsų priešams. Nepriklausomybės atstatymas ir lietuviškumo išlaikymas yra svarbesni reika-

turėjusį progos gimnaziją lankyti. Juk lietuviškuose parengimuose bei sukaktuvinuose minėjimuose, jei ne visą programą, tai didesniąją jos dalį, išpildo mūsų jaunimas. Vienas kitas iš jų, dėl suaugusių pasyvumo, yra atsidūstoję ir bendruomenės priešakyje. Sekmadieniais ta "dingusi karta" puošia lietuviškas parapijas su lietuviškais laikraščiais ir knygomis grįžta į namus. Atkreipkim dėmesį ir į savaitės bėgį. Kai ne vienas, grįžęs po dienos darbo, nuplovęs fabriko dulkes, skuba į lietuviško choro repetitijas bei į teatralinius pasirošimus ir grįžta iš jų tik velai vakare. Taigi, mūsų jaunimas, ar jis būtų pirmajame nepriklausomybės dešimtmetyje gimes, ar pakelyje iš tėvynės užaugęs, ar šiomis dienomis šviesą išvydęs, yra neatskiriamas ir nedalomas nuo mūsų bendruomenės, nenurašomas dingusiais kartai.

Tiesa, yra klystkeliais klaidžiojančių ir bepradedančių svetimus šaltus dievus garbinti, net tokių yra, kuriuos lietuviškos mokyklos į svečias šalis išleido su brandos atestatu, o jie čia, išgirdę apie lietuvišką reikalą, bergždžiu ir neįdomiu jį palaikė. Tokiems paskiriems (o jų nedaug yra) reikia muštis ir krūtine kartu su šv. Petru, išsigynusiu savojo mokytojo, o senimui atkreipti dėmesį į atvirai prisipažinusi ir klydusį.

J. Rimas

D. Leoni

80 Gouger Street, (Prie pat miesto turgavietės) SUSIKALBAMA DAUGUMA EUROPOS KALBŲ!

Grikiu kruopos

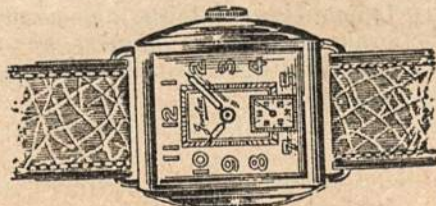
Stambios ir smulkios

EUROPIETIŠKO MAISTO ADELAIDĖJE NETRUKSTA!

AUKŠČIAUSIA KOKYBĖ ir MALONUS PATARNAVIMAS

H. G. Dall

Centrinio Turgaus Arkadoje Nr. 15 Adelaide

JUVELYRAS IR LAIKRODININKAS

Palikimo sutvarkymas

Gerai, kad Teisininkų Draugija paragino lietuvius tremtinius imtis testamentų surašymo, bet negerai, kad suteikė permaža tikslų žinių apie paveldėjimo tvarką. Tikrumoje yra, kad testamentu nepalikus turtas pereina giminei, o ne vltstybei. Visos Australijos valstybės turi savo paveldėjimo įstatymus, kuriais pirmiausia aprūpinama našlys arba našlė palikimo dalimi vertėje 1.000 svarų, o jeigu turtas tiek nesiekia, tai gauna visą palikimą, ir su nuošimčiais nuo palikimo dienos ligi sumokėjimo dienai. Vienur 4%, o pav., South Australia net 8%, tik Queensland ir West Australia neturi nuošimčių mokėjimo. Atskaičius likusio sutuoktinio dalį turtas dalinamas tarp vaikų, anūkių ir kitų artimų giminių, tarp kito tame padalinime tam tikromis teisėmis dalyvaujant ir gavusiam našliui ar našlei savo pirmumo dalį. Artimi giminės eina palikimo pasidalinime šia eile: Tėvai, broliai, sesers, seneliai, dėdės, tetos, pusbroliai, pusseserės, brolyvaikai ir paskui jau kiti tolimesni giminės. Nesant jokių giminių turtas eina valstybei. Giminės gali gyventi ir kituose kontinentuose ir nenustoja palikimo teisiu.

Palikimą tvarko sekantieji įstatymai: Queensland — Successions Acts 1867-1943; New South Wales—Wills, Probate and Administration Act 1898-1947; Victoria — Administration and Probate Act 1928-1948; South Australia — Administration and Probate Act 1919-1937; West Australia — Administration Act 1903-1949; Tasmania — Administration and Probate Act 1935-1947.

Testamentai surašyti yra nesunku ir nėra reikalo juos rašyti angliškai, kaip skelbia Teisininkų Draugija, gal tik patogumo sumetimais tai galėtų būti daroma, kad paskui nereikalingas būtų vertimas. Apie testamentų įstatymų nuostatas yra: Queensland — Succession Acts; New South Wales— Wills, Probate and Administration Acts; Victoria — Wills Act; South Australia — Wills Act; Western Australia— Wills Act; Tasmania — Wills Act.

Teisininkų Draugija pasiėmė duoti patarimus testamentų sudarymo reikalais, tai nėra jos kompetencija ir gal netinka nurodinti vienas ar kitus asmenis, kurie tai galėtų padaryti, tartum Australijoje lietuvių juristų nėra o vien draugijos seniūnai. Tikrumoje yra nemažai buv. advokatų, kurie savo kolonijose tai mieliai galėtų atlikti ir saviems žmonėms padėti praktiškai nurodymais ir eventualiai kalbine pagalba pas australus advokatus ir solfitorius.

P. V. Raulinaitis.

daug lėšų. Lėšos bus renkamos ir naudojamos šiems reikalams:

- (1) Tautos Fondui — Lietuvos laisvinimui;
- (2) Solidarumo įnašas — ALB reikalams;
- (3) Moksleivių ir studentų šalpai, pav., Diepholzo gimnazijai ir kt.;
- (4) Neišemigravusių ir ligonių šalpai Vokietijoje;
- (5) Įvairiems kultūriniais reikalams;
- (6) Vietos bendruomenės narių šalpai.

Kad kiekvienas lietuvis paakotų į metus bent vienos dienos uždarbį, jau daug ką galėtumėm padaryti.

Kaip eina rūbų ir avalynės vaju Adelaidėje?

Ačiū, neblogai. Džiugu jau vien tik dėl to, kad mūsų užsimojimui sulaukėme bent šilto lietuviškosios visuomenės pritarimo. Pirmos į pagalbą atskubėjo mūsų nenuilstamos bitės — Moterų Sekcija. Sutiko talkininkauti ir daugiau geros širdies lietuvių. Kai baigsime — pasėkas paskelbsime spaudoje. Naudojamas šia proga dar noriu prašyti mielus tautiečius: prisiminkite savo brolius, likusius be išeities. Suraskite savo spintoje ne taip jau reikalingą, bet dar vertingą rūbą. Jei ne rūbą tai pinigą skirkite jų sušelpimui.

Kokie Tamstų santykiai ir ryšiai su kitų pavergtų tautų vadovais, ypatinai galbaltiečiais?

Ryšius ir net draugiškus santykius turime, bet visa tai laiku dar nepakankamu reikiu. Todėl prie degančių reikalų dar esame įsirašę imtis iniciatyvos sukurti čia Adelaidėje Baltų Tautų Tarybą. Esu nuomonės, kad šis vienybės mūsų reikale atneštų daug naudos ir didesnio efekto šiame pasaulio krašte.

Kaip sekasi apjungti visus kitus. (Nukelta į 8 psl.)

EFG, ENGLISH and FOREIGN BOOK SHOP
Sydney: 28 Martin Place (ground floor),
Brisbane: AMP Lane off Edwards Street.
Didelis pasirinkimas vokiečių, rusų, prancūzų ir kitomis kalbomis
knygų ir žurnalų
Reikalaukite mūsų katalogo

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa cilė lietuvių didžiujasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta i mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir prieinamos kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin
13 PEEL Street, ADELAIDE

Redaguoja P. Pusedešis

ROZANČIAUS MĖNUO

Rožančius, dabartinėje savo formoje, Katalikų bažnyčioje buvo įvestas prieš 750 — 800, tačiau yra žinoma, kad jau pačioje Krikščionybės pradžioje buvo vartojami akmeniniai, kuriais besimeldžiantieji skaičiuodavo sukabėtas maldas. Vėliau, patogumo dėlei buvo pradėta vartoti ant virvelės suverstus karoliukus. Viduramžiais ta karoliukų virvelė buvo padalinta į atskiras dalis ir paslaptis, kad kalbant rožančių būtų galima planingai apmąstyti Kristaus gyvenimą. Pats žodis "rožančius", lenkų vertimas iš lotynų kalbos (rožaniec — rošarinis), reiškia "rožių vainikas" — vainikas sielos pasaulio gėlių, kurias besimeldžias aukoja Dievui — vainikas maldų ir prašymų.

1917-ais metais Fatimoje pasirodžiusi Mergelė Marija visus ragino kalbėti rožančių, tą patį raginimą įvairiomis progomis yra skelbė ir šv. Tėvai, tačiau paskutiniu laiku Kat. Bažnyčia ypatingai prašo spalių mėn. rožančių kalbėti visiems šeimos nariams drauge. Juk šeimos nariai gyvena kartu tuo pačiu gyvenimu, valgo prie to paties stalo, dirba bendram tikslui — šeimos išlaikymui, jos šviesesiam rytojui, taigi, jei šeimoje viskas daroma kartu — bendrai, kodėl spalių mėnesio rožančius negali būti bendra šeimos malda? Argi tam reikalui mes negalime dvidešimt keturiose paros valandose surasti dešimties minučių? Galime, tik reikia truputėlio noro ir pasiryžimo.

Sakome, kad norint svetur išlikti lietuviams, turime stengtis išlaikyti visas lietuviškas tradicijas. Nepamirškime todėl ir bendrai visos šeimos spalių mėn. kalbamo rožančiaus, kas taip buvo praktikuojama Lietuvoje. Kiekvienas rožančiaus paėmimas į rankas ne vienam ir dabar primena anuos bendros maldos vakarus Tėvynėje, su tėvais, broliais ir seserimis.

Bet prieš 9 metus mūsų normalus gyvenimas, kaip rožančius, nutrūko, ir mes palaiddais karoliukais pabirome viso pasaulio šalyse. Nežinome net, kur dabar, ir ar gyvi yra visi tie mūsų artimieji, su kuriais kadaise rožančių drauge kalbėjome, tačiau šį spalių mėnesį lietuviškai kalbamo rožančiaus žodžiai tikriausiai šnabzdami Sibiro sniegynuose, Altajaus tundrose, Lietuvos miškuose ir skurdo kolchozuose, tekyla ši malda ir iš Australijos, ir prie Dievo Sosto tesijungia su Tėvynėje likusių artimųjų, išstremtųjų ir kankinamųjų kalbamą rožančium, tesijungia į vieną galingą, iš visų pasaulio šalių į dangų kylantį šauksmą: "Svenotij Marija, Dievo Motina, melsk už mus nusidėjėlius... gražink laisvę mūsų šalin.

Suolis is padanges

Holemo bandymo laukuos, Naujoje Meksikoje, prieš kurį laiką buvo didelis susijaudinimas. Stiprus objektyvų stiklai išlydėjo staigiai kylantį aukštyn keturmotorį lėktuvą. Iš šio lėktuvo po kelių minučių turėjo išsokti vienas žmogus pasiekus 14 tūkstančių metrų aukštį, t. y. iš stratosferos.

Stratosfera yra oro sluogsnis apglaubtas žemę 10.000 m. aukštyje. Ten visuomet lygi temperatūra — 54 laipsniai C šalčio ir oras labai skystas, daug skystesnis nei ant augščiausių žemės kalnų. Tolimų skridimų ir sprausminiai lėktuvai pasirenka skristi stratosferą, nes mažiau bekludno oras, — gali sutaupyti degalų ir greičiau lėkti. Kaip tik čia prasideda klausimas, kaip išgelbėti lakūnus, kai lėktuvas sugenda, pradeda kristi ar kitaip išvedamas iš pusiausvyros.

Su paprastu parašutu iš stratosferos neįmanoma išsokti. Parašutais lėta leistūsi per lediniais šaltą orą žemyn ir po juo kabantis žmogus būtų senias susalęs, kol pasiektų žemę. Todėl kas iš stratosferos nori išsokti, turi kiek galint greičiau nugalėti pavojingą šalčio zoną — turi per ją laisvai kristi ir tik pažemėje atidaryti parašutą!

Jau porą kartų mėginta iš stratosferos šokti: vienas amerikiečių kapitonas, atrodo, prarado sąmonę pirma nei spėjo patraukti parašuto virvelę, jis mirė pirma, nei atsimušė į žemę. Šio

TEOLOGIJA IR "SKRAIDANČIOS LĖKSTĖS"

Kai kurių mokslininkų spėjiojimai, kad vad. "skraidančios lėkštės" atskrenda pas mus iš kitų planetų, teologijai pastato naujų klausimų: Ar nėra priešingas katalikų doktrinai daleidimas, kad yra galbūt daugiau pasaulių, kuriuose gyvena panašios į žemės žmonės protingos būtybės? Ar iš to, kad Sv. Raštas nemini kitų pasaulių, apgyvendintų protingų tvarinių, galima daryti išvadą, kad tik žemėje gyvena protingos būtybės su nemirtingomis sielomis?

Į šiuos klausimus teologija taip atsako:

Nors nei Apreiškimas, nei Bažnyčios Tėvų mokyimas, nei padavimas, nei popiežiai savo raštuose niekur nemini, kad kitose planetose gyventų į žmones panašūs protingi tvariniai, tačiau teologai šį klausimą svarstė jau daug anksčiau prieš paniką Amerikoje sukėlusį radijo vaidinimą "Zmonės iš Marso", kada dar ne "komikuose" nebuvo piešiami tarp planetų skraidą "supermenai".

Jau prieš 70 — 80 metų šis klausimas buvo diskutuojamas garsaus italų astronomo, jėzuito kun. Angelo Secchi ir žymaus prancūzų pamokslininko, domininkono kun. Jacques Monsabre. Abu jie sutiko su prielaida, kad protingos būtybės gali egzistuoti ir kitose planetose. Iš modernųjų teologų, kuris šį klausimą palietė, galima paminėti prieš keletą metų mirusį olandų mokslininką kun. Jurgį van Noort, kuris 1920 m. išleistoje "Studijoje apie Dievą Tvėrėją" tvirtina: "Asmuo, tikslas, kad kituose dangaus kūnuose gyvena protingos būtybės, tuo nepažeidžia tikėjimo" (122 pusl.).

Teologai niekad neapribojo, kad Visagalis Dievas sutvėrė tik mums žinomą pasaulį, tačiau jiegi kiti pasauliai ir kitos protingos būtybės egzistuoja, tas nereikia, kad ir jos yra Adomo ir Jievos ainiai. Tuo pačiu jų gali nesaistyti ir Jievos Rojuje pelynta Gimtoji Nuodėmė, taip pat gali jų neliesti ir Atpirkimas, kurį per savo mirtį ant kryžiaus žmonijai atnešė vienatinis Dievo Sūnus.

Jei Dievas sutvėrė dar ir kitų protingų tvarinių, teologai bando juos apibūdinti. Štai keturi pagrindiniai teigimai:

1. Gali būti, kad tos spėjamos būtybės, kaip ir mūsų pirmieji tėvai, gavo iš Dievo viršgamtinę paskirtį kartu su nepaprastomis prigimtinėmis dovanomis. Taip pat gali būti, kad ir jie, kaip mūsų pirmieji tėvai, nusidėjo ir tas dovanas prarado. Prie Adomo ir Jievos prarastų prigimtinųjų dovanų priskiriama: kūno nemirtingumas, pilna valios kontrolė visuose jausmuose ir tobulas

protas.

Jei šios spėjamos planetų būtybės nusidėjo, gali būti, kad Dievas rado juos pakankamai vertais pasinaudoti Kristaus nuopelnais, ir jiems apie tai gal pranešė, arba jiems Dievas galėjo paruošti ir kitokį atpirkimą.

Panašiai sako ir sv. Tomas Akvinietis ("Summa" 3 dalis), kad gali būti, jog Svč. Trejybės Antrasis Asmuo prisiėmė išvaizdą protingos būtybės kito pasaulio taip, kaip prisiėmė žmogaus išvaizdą žemėje. Arba kuris nors kitas Svč. Trejybės Asmuo galėjo įsikūnyti kitoje planetoje.

2. Antra galimybė yra, kad Dievas tas būtybes sukūrė tik naturaliaiame stovy, be jokių viršgamtinių ir prigimtinių dovanų, tik su natūralia, bet amžina paskirtimi. Po mirties jie galėtų būti paskirti vien tik amžinai natūraliai laimei, bet be galimybės matyti Dievo veidą. Jų padėtis būtų panaši į tą, kurion patenka be krikšto mirusių vaikų sielos.

Šie sutvėrimai turėtų būti mirtingi ir daliniai giminingi žemės žmogui, bet be jokių viršgamtinių malonių. Jų išsilavinimas gali būti už mūsų didesnis, arba net mažesnis.

3. Trečia galimybė yra, kad šios kitų planetų būtybės gavo abejas, t. y. ir viršgamtines, ir prigimtines Adomo ir Jievos dovanas, ir jų per nuodėmę neprarado. Tada, gali būti, kad jie gyvena tokioje padėtyje kaip pirmųjų Rojuje. Taip, sv. Rašto liudijimu, gyvena Adomas ir Jieva, kol jie neparagavo uždrausto vaisiaus. Jie gali mus daug viršyti savo protu ir fizišomis savybėmis. Galima manyti, kad, apdovanoti Dievo gausiomis prigimtinėmis dovanomis, jie gali būti mus toli pralenkę technikoje, o savo šviesesniu protu jie galėjo išrasti ir tarpplanetines susisiekimo priemones.

Sutinkant su prielaida tokio pasaulio, kuriame gyvena būtybės šviesaus proto ir ištikimos Dievui, ne be pagrindu galima spėti, kad tos būtybės niekuomet nemėgins kariauti prieš žemės žmones, ar jiems kenkti kurio kitų būdu. Netikėtina, kad tos būtybės turėtų tarpusavių konfliktų, ar būtų išradusios ginklus, naikinti viena kitą.

Jei tos protingos būtybės turėtų nemirtingus kūnus, kaip kad kadaise turėjo Rojuje Adomas su Jieva, būtų įkvaila mūsų super — jet'ų ar raketų pilotams bandyti juos nušauti — jie būtų neužmušami.

4. Ketvirta galimybė, kad kažkur yra pasaulis, kurio protingas būtybes sudaro nupuolę angelai, nusidėję Dievui ir neturį vilties kada nors gražintis Dievo malonę. Tai būtų pasaulis velnių — genijų. Šie sutvėrimai galėtų būti su aštriu protu, bet velnio valia. Iš tokių būtybių žmonija negalėtų nieko gero tikėtis.

Šiais aiškinimais visiškai neturima noro įrodinėti, kad tos tikros, ar tik įsivaizduojamos "skraidančios lėkštės" yra iš kitų planetų, bet norima tik, kad katalikai žinotų, jog jų tikėjimo principai pilnai sutinka ir su ta prielaida, kad ir kitose planetose gali gyventi protingos būtybės.

Katalikų Bažnyčia skelbia, kad ir be kitose planetose gyvenančių, yra dar ir kitų protingų būtybių. Tai angelai danguje ir piktosios dvasios angariai. (Santrauka iš NCWC News Service.)

paruošė šokimui.

Vienas B 17 amerikiečių bombonešis turėjo užkelti drąsuolių 14 km. Pasiekus 14.000 m. šokėjas vilkosi paruostus drabužius, atsėdėjo į kėdę, buvo pririštas ir... Šiam šuoliui buvo pritaikinta ir drabužių spalva — skaisčiai raudonas nailonas, — spalva turėjo padėti fotografams greitai nutverti dangaus melsvome besiantantį lakūną. Ant galvos užmauta speciali kaip naro maskė iš nedūžtamo stiklo. Visas kostiumas kaitintas elektra. Paskutinį kartą pagal paskutinį sąrašą dar kartą pertikrinta ar viskas tvarkoje... Ar parašutai tvarkoje, ar veikia radijais siųstuvas, — mat, šokėjas buvo surištas radijo bangomis su žeme ir su lėktuvu. Viskas tvarkoje!... Lakūnas davė ženklą.

Tą pat akimirka pasijutau lyg patrankos šoviny, — pasakojė jis vėliau, — lekiąs oru, tada stabtelėjau ir pasijutau kabąs ore, kažkaip nemaloniai jaučiausi. Buvo nemalonus, nes kėdė mėtėsi ir traukėsi užpakalin".

Kai lakūnas bandė išlyginti kėdę, atsiliepė iš žemės radijumi, kad jau 2000 m. nukritęs.

Jo laikrodis rodė 90 sekundžių, 100... 2 minutes... Iš instrumentų buvo galima matyti, kad jis krinta 286 km. greičiu. Viso reikėjo kristi 9 kilometrų! Reikėjo kiek galint greičiau iškristi iš pavojingų šalčio. Lakūnas vis tikrino, ar parašuto virvelės tvarkoje... jeigu kartais parašuto ištraukimo automatas neveiktų. Stebėti apar-

Pavojingiausias žmogus pasirodo

Tai Otto Skorzeny — Hitlerio karo meto mašinėrijos smegenys, vokiečių slaptųjų komandų galva, įvykdęs neįtikimiausius pereinimo karo planus, sąjungininkų žinomas, kaip "pavojingiausias žmogus" Europoje, po šešių metų dingimo vėl pasirodė.

Nelengva didelio ūgio Skorzeny su dideliu randu žandė amžinai likti dingusiam. Pereintais metais jis buvo staiga nufotografuotas Paryžiaus gatvėje, o prieš keletą mėnesių vėl nufotografuotas viename Paryžiaus restorane su Dr. Schacht'u, buv. Hitlerio ekonomijos galva.

Pasauliui, šalia kitų neįmanomų darbų, labiausiai yra žinomi jo karo meto pagrobimai, iš kurių, dar niekad istorijoje sau lygaus neturėjęs, Mussolini pagrobimas, sugriovęs sąjungininkų greito karo užbaigimo planus ir pakreipęs antrojo pasaulinio karo istoriją.

Prie kitų žymesnių Skorzeny pagrobimų priskaitomas Vengrijos regento pagrobimas. Taip pat Skorzeny buvo atsidinganges į Vichy ir suplanavęs visos prancūzų Petain vyriausybės pagrobimą. Tik to jam, laukus kelias dienas, neteko įvykdyti, nes nesulaukė įsakymo, kadangi vokiečių Gestapo niekaip nepajėgė išspresti ar prancūzų Petain vyriausybė dirba su jais ar su vakarų aliantais.

Gi laike vokiečių ofenzyvos 6 Ardenus, amerikiečių kariuomenės policijoj buvo paskelbtas nepaprastas alarmas, išdalynt net Skorzeny atvaizdus. Buvo pranešta, kad Skorzeny rengiasi pagrobti amerikiečių kariuomenės vadą Eisenhowerį. Tačiau dabar pats Skorzeny šį dalyką paneigė. Esą jis Eisenhowerio pagrobti niekados neketinęs.

Po karo Skorzeny pasislėpė. Du kartus rusų agentai jį buvo susekė ir bandė pagrobti, kad paskui patys galėtų pasinaudoti jo gabumais. Prieš kurį laiką anglų laikraščio "Daily Express" užsienio redaktorius nugirdo Skorzeny esant Ispanijoje, nusekė jį Madridan, sukombinavo pasimatymą ir prikalbino jį papasakoti iš jo karo meto fantastinių istorijų. Ištrauką iš dalies šių istorijų ir pateikiame skaitytojams.

Skorzeny pasakoja:

— Aš niekad nesimokinau išviršinių karinio meno formų. Bet esu giliai išstudijavęs kareivio dvasią.

Sekantis karas bus visiškai skirtingas, negu bet koks generolas gali įsivaizduoti. Daugelis iš jų nežinos, kur jie randasi, kol pamatys, kad priešas yra jų, užnugary. Ir daugelis iš jų pabus priešingoje pusėje. Jie bus pagrobti.

Duokite man karo metu laisvas rankas ir 1.000 vyrų, maždaug tiek, kiek žuva per valandą, mėginant paimiti kokią nors nereikšmingą kalvą, ir niekas nebus saugus.

Tai tik niekis 1.000 vyrų, prieš pagrobimą armijos vado su puse štabo ir dokumentais. Aš turiu tame reikale šiek tiek praktikos, ir kai kas iš manęs yra pasimokinęs, kaip pav. rusai. Ateity nebus saugus joks karalius ar prezidentas, nesvarbu kur jis bebūtų padėtas. Armijos ras savo tarpe savoji unitą jam nereikėjo — viskas buvo gražiausiai milimetro tikslumu sujungta radijo bangomis su žeme: kritimo greitis, temperatūra, kraujo spaudimas, deguonies suvartojimas, — kiekvienas įkvėpimas buvo tiksliausiai užregistruotas. Jo radijas veikė ir jis kalbėjo:

— Man atrodo, — kalbėjo jis savo draugams, — lyg būčiau gerasis Dievulis ir žvelgčiau iš augšto sosto į žemę... Deja, mano sostas smarkiai krinta...

Staiga smarkus smūgis — parašutininkas pasiekė 4780 m. aukštį. Čia mažiau, ligi šiol laikęs kėdės lygsvarą, automatiškai išpešė lauk didįjį parašutą ir kėdę pradėjo kyboti. 9 km. kritimas pasisekė!

Dabar jau galėjo kritėjas išsokti iš kėdės ir automatiškai būtų atsidaręs trečiasis parašutas, kuriuo būtų laimingai pasiekęs žemę. Taip ir buvo — dar kiek žemiau nukritus — automatiškai lakūnas buvo išverstas iš kėdės ir pakibo ant parašuto. Po kiek laiko — stratosferos keleivis gulėjo persilęs ir išmuštas prakaito ant žemės. Jis prakaitavo ne iš baimės, bet kad jo drabužiai buvo pritaikyti prie 54 laipsnių šalčiui.

Pirmasis suolis iš stratosferos pasisekė!

Dar bus daug bandymų panašioms šuoliams — atsirandančių drąsuolių dėka bus sukonstruoti stratosferos parašutai, kuris išgelbės neviename nelaimės ištiktajam lakūnui gvybę.

Iš radijo paskaitos "G. Š."

formoj prieš batalijonus, dėl ko kilis panika. Panika yra lengviausiai pasėjama ir duodanti daugiausia naudos kariuomenės dvasioj. Kariuomenės žus neturėdamos įsakymo ir negalėdamos paleisti šūvio.

Savo karjerą aš pradėjau laike karo. Po vieno pasižymėjimo Olandijoje aš buvau pašauktas SS štabo elitin ir pasiūlytas vadovauti visom esančiom ir būsiančiom vokiečių slaptosiom komandom. Savo štabą įsisteigiau netoli Berlyno. Belaisviai ir agentai kurie dirba abiem kariaujančiom pusėm suteikdvo žinias apie anglų puikus šnipų mokyklas. Gi anglų lėktuvai, kurie kasnakt veždavo ir mesdavo kontinente savo agentams radijo siųstuvus ir kitokius reikmenis, tuo pačiu aprūpino ir mus, nes didžiausia dalis tos medžiagos pateko į mūsų rankas. Mes išgirdome anglus turint naują tylų revolverį. Aš daviau "įsakymą" anglų numest radijo siųstuvu ir jis tiksliausiai mums buvo pristatytas. Mes taip pat gavome tylų anglų "Sten" tipo šautuvą. Tai puikus ginklas, bet mūsų generolai atsiskakė juos kopijuoti. Tada aš pamačiau, kad mūsų sunkiausias kovos bus vidaus fronte.

Aš labai pavydėjau anglų slaptosiom komandom, kurios turėjo savo pagelbom laivyvius ir oro eskadras, tuo tarpu, kai man teko kovoti už kiekvieną vyrą ir kiekvieną smulkmeną.

Mes su dideliu pasisekimu naudojome vieno žmogaus vairuojamas torpedas bei radijo vairuojamas sprogstamosios medžiagos prikrautus laivukus prieš prieš laivus. O taip pat vieno žmogaus povandeninius laivus bei narus. Vienas toks naras per 18 mėn. paskandino 70.000 to. prieš laivų. Ar daugelis brangių povandeninių laivų yra tiek padarę? Ir aš turėjau vargo, kol išrūpinau jam medalį Karinėms galvoms jis tesisakaitė tik paprastas nutrūktgalvis.

Besilankant Panemundėj, man krito idėja turėti V I vairuojamas žmogaus ir krentančius tiesiai į taikinį, vietoj apšaudant 5 mylių tikslumu. Dėka Hitlerio nežinojimo, toks V I buvo pagamintas per 12 dienų. Bet pirmieji už bebantand sudžūdo. Oro ministerija uždraudė tolimesnius bandymus. Tada aš sutikau nepaprastą lakūnę Hanna Reisch. Ji turėjo taip pat šią idėją. Ji atėjo pas mane ir įkalbinėjo neklausyti draudimo ir prašėsi leidžiamą pati vairuoti trečią V I. Aš pasakiau jai, kad jei ji žus, tai Hitleris lieps man nukirsti galvą. Tačiau ji nenusileido ir aš sutikau. Tai buvo baisiausias mano gyvenimo momentas, kai iš lėktuvo atsiskyrė V I, kuriame buvo Hanna. Bet bandymas pavyko puikiausiai ir V I tiksliausiai nusileido. Po kitų 20 bandymų aš pasakiau apie tai oro maršalui Milch. Manote jis pradžiūgo? Jis tik pasakė, kad šis pamišimas mane galėjo pasiūsti į kartuves.

Greit aš turėjau apie 100 savanorių pasiryžusių kristi su V I prieš taikinius. Jie būtų buvę paleisti būriuose. Kitų V I taip, kad prieš gnyba nebūtų žinojus kurį atakuoti. Pasėkos būtų buvusios milžiniškos. Bet atėjo paskutinės kovos, ir generolai jas jiems laimėjo. Jie pasinaudojo skysto kuro trūkumo pretekstu ir tuo mūsų tolimesnį apmokymą sustabdė.

Mūsų V ginklai paskutiniu momentu pasiekė atėičiai gsdinančią stadiją. Prieš kurį laiką sutikau mokslininką iš Vakarų Vokietijos, kuris dirbo prieš 7 metus prie V 9 — bombos, kuri galėjo nešti pusantro tonos sprokstamos medžiagos 6000 mylių ir kristi 400 jardų tikslumu nuo taikinio. Kita dalis šio būrio mokslininkų ir irengimai tapo išgabenta rusų. Ateities kare V 9 kopija, nešanti atoming bombą, galės būti užpuodyta ant priešio imperijos valstybinių pastatų. Apie tai galvodamas mano draugas negali užmigti.

AŠ PAGROBIAU MUSSOLINI

Kuo daugiau sargybinių, tuo saugiau jie jaučiasi. Kuo geresni kariuomenės daliniai, tuo labiau jie automatiškai veikia. Jie yra išmokyti klausyti, laukti ir komanduoti. Gavę įsakymą, jie kovos kaip knygų herojai, gi be įsakymų jie yra žuvis.

Aš esu dar vienas dalyką daugiau išmokęs. Jei staigmena yra didelė, visados ją seka trys pilnos sąmyšio minutės. Bet Mussolini atvejy reikėjo vienos extra minutės, bet mes ją iškombinavome. Ta viena minutė suteikė Mussolini metus laisvės. Mes pagriebėme jį iš oro lygiai tuo metu, kai jis turėjo būti perduotas aliantams. Jis man buvo dėkingas. Aš buvau apkrautas dovanomis ir fotografija su užrašu: "amžinai su dideliu draugiškumu — Mussolini".

Tos extra vienos minutės pasisekė!

(Nukelta į 5 psl.)

Faustas Kirša

MUSU VILNIUS

Mūsų Vilnius: tarp miestų kilniausias erelis; Tarp valdovų su kryžium širdy patriarchas. Milijonai jo rūmus išvaikščiojo keliais, Milijonai žmonių šventes džiūgavo parkuos.

Mūsų Vilnius vilingas: jo senos šventovės žilais bokštais į dangų išaugusios meldžias Už karius, kurie galvas aukodami kovės, Už į laisvę atvedusią tautą ir valdžią.

Mūsų Vilnius: tarp miestų kilniausias erelis; Ir kiekvieno širdis, kas lietuviškai šneka. Nei kryžiuočiu šarvai, nei mongoliškos kovos Neužpūs padegtu aukuru pirmatą.

Mūsų Vilnius — ne slavų kelionės žibintas. — Aisčių ainių stiprybės šaukimas į kartas: Dėl to jis pilimi ir paminklais dabintas, Dėl to jis stovi rusų ir Azijos vartuos.

Mūsų Vilnius dar kartą paraudo nuo slavo. Ta auka ir kančia ar nebus paskutinė? Jis palaužtas ne kartą didybę atgavo, Jis didingai ižengs ir į laisvą tėvyne.

Visur visai

Kas yra bitės?

Mokyklos vaikams buvo skirtas uždavins bites aprašyti. Aldutė sudėstė tokį rašinį: "Bitė yra labai mažas gyvulėlis. Ji priklauso prie žinduolių. Ji žinda iš gėlių medų dėlto, kad jis saldus. Mokytoja sakė, kad bitės moka dar dirbti vašką ir juo lipina savo kambario sienas. Turi prezidentę ir daug darbininkų. Prezidentė daug valgo medaus ir miega, o viską atlieka kitos. Vyrai nieko neatlieka. Mokytoja sakė, kad jie tarnauja tik prezidentei, o savo pačių nežūri. Dėlto bitės moterys juos žudo, kai žiema ateina. Pavasarį vėl prisiaugina, nes nuo gėlių kvapo joms apsisuka galva"

Ne visur vienai galvojama.

Jei kuris kino aktorius arba turtuolis (nors gali būti ir šiaip padauža arba "labai garbingas visuomenės veikėjas") išsiskiria su žmona ir veda kitą, ir jau nebe pirmą kartą, tai sakoma: Italijoje: "Vargšelis, jau kelintą palaidojo." Amerikoje: "Sekasi gi jam, tiek divorsų laimėjo." Arabijoje: "Na ir šykštuolis — haremą pustuščią laikė." Rusijoje: "Tikras stachanovietis..."

Reklama

Los Angeles, Kalifornijoje vienas graborius, pavydėdamas savo kaimynui gero pasisekimo, prie savo iškabos taip pat iškabino tokį skelbimą: "Per šį mėnesį 25% pigiau. Nieko nelaukdami visi pas mane!"

PAVOJINGIAUSIAS... — iš 4 psl.

mas mane per naktį padarė garsiu. Aš niekadots to negalėjau pamiršti! Man tai tik buvo viena iš daugelio misijų. Gi Vokietijai propagandos vertė buvo neikainuojama. Tas įkvėpė išleisti karo biuletenį su pergalės fanfaronais. Hitleris skaičiavo laimėjęs dides kautyne. Jis įsakė broliui karininkui Vienoje įteikti man jo paties Riterio Kryžių, kad aš būčiau pirmasis kareivis apdovanotas tą pačią dieną, kada atliktas žygis.

Istorija prasidėjo, kai aš staiga buvau nudangintas specialiu lėktuvu į Hitlerio štabą. Tai buvo pirmas kartas, kai aš Hitlerį pamaciau. Jis man pranešė, kad Mussolini buvo nuverstas ir areštuotas išdavikiškos italų vyriausybės. Jis pareiškė, kad Italija yra ant krašto perėjimui pas alijantus. Mussolini turi būti išgelbėtas, prieš jo atidavimą Eisenhoweriui. Aš esau patikėtas šiai misijai. Nežiūrint koks bebūtų pavojus, aš turiu šią misiją įvykdyti. To pasėka karui būsimanti neįsivaizduojama.

Aš nesu herojų garbintojas. Tačiau turiu prisipažinti, kad Hitlerio žvilgsnis, kada jis man paspaudė rankas, paveikė hipnoziniu įtikinimu.

Aš išvykau Romon oro pajėgų generolo Student žinioj. Tik trys kiti asmenys Italijoje buvo painformuoti apie šią paslaptį.

Mussolini buvo paslėtas paties jo pagrobėjų. Ieškojimas italų tyčia sumėtytais suklaidinimo tikslu pėsčiais buvo beviltiškas. Pagaliau mes susekėme jį uždarytą jūrų tvirtovėje Santa Maddalena. Susipažinimui aš skridau virš šios salos. Britų naikinto-

Įvertina grožį

Dvi senos damos eina lankyti meno galeriją ir, žinoma, kalbasi apie grožį. Prie jų artinasi sulyseis vargšas ir atkišęs ranką maldauja:

— Gražiosios ponios, trečia diena nieko nevalgiau!

Viena damų tarė antrajai: — Ar girdėjai, Sofija, koks jo aukštas supratimas apie grožį?

O paskui atsigrįžusi į alkaną vargšą pilna užuojautos:

— Bet, geras žmogau, taip negalima, tris dienas nevalgyti tiesiog neveikia, mėginkite prisiversti.

Sugebėjimas

Garsusis Anglijos cirkininkas Barnum, kuris susikrovė didelį kapitalą, išdarinėdamas savo "gyvnuosius stebuklus", buvo užklaustas, iš kur toks pasisekimas. Savo klauseją nusivedė į labiausiai žmonių lankomą Londono gatvę ir pradėjo aiškinti klausdamas:

— Kiek žmonių vidutiniškai čia praeina kasdien?

— Apie 20 tūkstančių.

— Daugiau, žymiai daugiau, — tvirtino Barnum.

— Ir kiek iš jų, Tamstos manymu, galėtų būti protingi?

— Koks tūkstantis.

— Mažiau, žymiai mažiau, bet prileiskim, kad ir tūkstantis. Ką tai reiškia prieš likusią pusgalvį minią. Dabar Tamstai aišku, kur pasisekimo priežastis. (Darbinink.)

PUNKTUALUMAS!

Pirmą kartą Haidarabado (Indijoje) geležinkelių istorijoje traukinys atvažiavo į stotį vienos minutės tikslumu. Vietos spauda ir šiaip piliečiai nepaprastai išgyrė Geležinkelių Valdybo rodomą pažangą. Deja, vėliau, paaikškėjo, kad traukinys lygiai 24 valandomis pavėlavo.

jai nutupdė mano lėktuvą jūron, ir kuriuos buvau išgelbėtas įtalų kreiserio.

Kada viskas buvo paruošta užpuolimui, mus pritrėkė priešingas įsakymas, atėjęs iš admiralo Canario (vokiečių saugumo galvos), kad Mussolini yra ne ant Santa Maddalena, bet ant kitos salos netoli Elba, kurią mes tuoj pat turį su parašutininkais užpulti.

Šiandien mes žinome, kad Canaris nenorėjo, kad Vokietija laimėtų karą. Jis suteikė Hitleriui klaidingą informaciją. Jei mes būtume užpuolę klaidingą taikinį, Mussolini išgelbėjimui būtų buvę fatališka. Tas taip pat būtų pateisinę Italijos perėjimą pas alijantus.

Tokiu būdu su gen. Student aš vėl nuskrirdau į Fuhrerio štabą. Ten, kaip visados, aš atvirai pareiškiau savo nuomonę.

Hitleris nusprendė, kad Canaris klysta. Jis davė leidimą mano užpuolimui ant Santa Maddalena iš sausumos, jūros ir oro. Tada jis pridėjo šį nemalonų perspėjimą: "Jei užpuolimas nepavyks, aš būsiu priverstas suversti kalnę tau. Aš sakysiu, kad tu veikei be įsakymo. Tada nesigink prieš šį kaltinimą."

Aš neabejojau, kad jis tai rimtai pasakė. Aš mačiau Nuernberge po karo Rudolf Hess, kuris Hitlerio įsakymu skrido į Angliją su taikos misija, bet buvo atsižadėtas ir apšauktas bepročiu, kai jam tas nepavyko.

Prieš galutinį užpuolimą ant Santa Maddalena, aš aplankiau tą salą persirengęs jūrininku. Mano plaukai pasišiaušė, kai patyriau, kad tą patį rytą Mussolini buvo lėktuvu išvežtas. Po daugelio apgavysčių mes patyrėme, kad jis buvo perkeltas į Abruzzi

DIDZIOSIOS TALKOS KNYGOJE

110 RĖMĖJŲ BURELIŲ

Visi Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos Rėmėjų Būreliai surašyti vadina moje Didžiosios Talkos Knygoje. Jos pirmajame puslapyje skaitome:

"Lietuvių Vasario 16 Gimnazija, lietuvių tvirtovė žiaurios tremties bangose, įkurta 1951 m. vasario 16 d., savo likimą sudėjo į laisvojo pasaulio lietuvių rankas ir ryžosi su jų pagalba išsilaikyti Laisvai Lietuvai.

Pirmuosius — 1952-53 — mokslo metus vargė išvargę, išsilaikydama iš atsiktikinių tautiečių siunčiamų aukų ir pašalpų.

Antruosius — 1952-53 — mokslo metus mokinių skaičius iš 67 pašoko iki 115, o aukos sumažėjo. Iškilio klausimas:

žūt ar būt?

Vasario 16 Gimnazija šaukėsi pagalbos, ir tas šauksmas neliko balsas tyruose. Mūsų broliai ir sesės užjūriuose tarė:

— paskutiniajam lietuvių tremties jaunimui mes padėsim kovot už savo gimtosios kalbos ir Tėvynės meilės išlaikymą!

Žodžiai virto veiksmais, o tie veiksmai surašyti šioje Didžiųjų Talkininkų Knygoje".

Toje Knygoje surašyta jau 110 rėmėjų būrelių, kuriuose vienam tikslu atsiekti susibūrė per 2000 mūsų tautiečių ir užtikrino mokslą ir išlaikymą

Naujaisi JAV lektuvai

Starfire F-94C

Tai vienas iš naujausių JAV lėktuvų. Gali kautis bet kokiam ore dienos ar nakties metu. Sukonstruotas atremti prieš bombonešius, puolančius JAV. Turi nepaprastai gerą kilimą į augštį. Augščio lubos siekia virš 45000 pėdų. Variklis J-48-P-5 išvysto 6250 svarų traukos jėgą. Variklis yra su papildomu degimu, kuris trumpam momentui variklio jėgą beveik padvigubina.

"F-94C Starfire" yra pirmasis JAV naikintuvas, kuris neturi kulkosvaidžių, nei patrankėlių. Vieton to apie nosį yra išdėstyta dvidešimt keturios 2,75 colių raketos ir po sparnais dar papildomai. Visas lėktuvo valdymas labai sumechanintas. Lakūnas ir navigatorius po pakilimo labai mažai ką turi daryti, nes radaro pagalba tvarkomas automatiškas taikymo prietaišas, priartėjus prie prieš, pats savaime nukreipia į jį raketą, nutaiko, padaro visus reikiamus apšaučiavimus, išsauna ir tt. Lėktuvas, vartodamas stabdžiams parašūtą, gali nutūpti mažam aerodrome. "F-94C Starfire" gamyba yra išvystyta ir tam tikras kiekis lėktuvų jau perduotas aviacijai. Kito vien ra-

110 mokinių. Beveik visi Gimnazijos mokiniai jau turi globėjus. Beliko pastoviau aprūpinti Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos išlaikomą ir globojamą pradžios mokyklą, vadinamąją Parengiamąją Gimnazijos klasę, kurią lanko 30 mūsų mažesniųjų mokslievių iš vietinės stovyklos ir suvažiavusių iš tų vietovių, kuriose nėra lietuviškų mokyklų. Toje parengiamoje klasėje ruošiamas Vasario 16 Gimnazijai prieauglis, kuris užims ją baigusiu ir išstojusiu vietas. Todėl Gimnazijai labai svarbu pastoviau aprūpinti ir jos parengiamąją klasę. Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos vadovybė labai prašo mūsų tautiečių užjūriuose neatsisakyti tuo pačiu būdu paimti globon in tuos 30 parengiamosios klasės mokslievių.

Dabar jau veikia Gimnazijos rėmėjų būreliai šiuose kraštuose: JAV — 86, Kanadoje — 15, Australijoje — 7, Anglijoje — 1 ir Venecuėjoje — 1.

Tikimės, kad aukščiausiai minėtoje Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos Didžiosios Talkos Knygoje netrukus galėsime įrašyti visus 115 Gimnazijos ir 30 jos parengiamosios klasės mokslievių rėmėjų būrelių.

Rėmėjų Būrelių sąrašai bus paskelbti atskiru sąrašu.

Dėkinga visiems Didiesiems Talkininkams

Lietuvių Vasario 16 Gimnazija

ketomis ginkluoto naikintuvo F-86D gamyba yra vėlesnė.

Northrop F-89 Scorpion

Gramozdiškos išvaizdos antrasis JAV naktinis naikintuvas, skirtas JAV miestų apsaugai. Turi du J-35 sprausminius variklius prikabintus po liemeniu. Trumpiems didelės jėgos smūgiams varikliai taip pat aprūpinti papildomais degimais. Papildomas degimas gaunasi išvirkščiant kurą į variklių išmetamuosius vamzdžius. Varikliai tada išmeta didesnius liepsnos liežuvius, bet bendroje sumoje lėktuvas gauna beveik antrų variklių jėgos stumtelėjimą. "F-89 Scorpion" ginkluotas šešiomis 20 mm patrankėlėmis. Lėktuvas masiniai gaminamas jau treči metai.

Republic F-84F

Dėmesio vertas lėktuvas. Tobulesnė laida "F-84E Thunderjet" aktyviai dalyvaujancio Korėjos bombardavimuose ir teikiamo Europai kaip pagrindinio smingamojo bombonešio. Tikrai F-84E turi Allison 4900 svarų traukos variklį, tuo tarpu F-84F jau 7200 traukos svarų Wright J-65 variklį, kurio patentas perkatas iš anglų pagal Armstrong Siddeley "Sapphire" modelį. Lėktuv greitis laikomas paslėptyje, turėtų būti tarp 7-800 mylių į valandą.

F-84F turi stiprius radaro įrengimus ir gali vežtis nepaprastai didelį, kaip vienmotoriniam lėktuvui, bombų kro-

LYG PAŠAUTAS ARAS

Geriau tavęs aš būčiau nepažinęs, Geriau mes būtum likę svetimi. Dabar tave išplėsti iš krūtinės Galiu tikrai su širdimi.

Nesmerk mane ir nesakyk, kad mano Jausmai beprotiški ir nerealūs. Širdis jau vien tikrai tavim gyvena, Kančia ir ilgiesiu apsalus.

Geriau man būtum žodžio nepratarus, Ir mielo veido neparodžius niekad. Dabar krentu aš lyg pašautas aras, Ir vienišas kalnuos palieku.

O tie kalnai, neįaukūs, apledėję — Tai mano dienos, mano šurkštūs meilė, [tai,

Kuriems likimas džiaugsmo pavydėjo, Klajojant po pasaulį platų.

Geriau tavęs aš būčiau nepažinęs, Kaip nepažįstu savo rytdienos. Bet ne! — Tegu kvaila širdis krūtinėj Nauju gyvenimu liepsnos!

Yallourn, 1952.IX.10.

vinį — dvi bombas po toną ir 32 penkių colių raketas arba kitokį atatinamo svorio pakaitalą, neskaitant šešių kulkosvaidžių. Su savim pasiimto kuro užtenka beveik 2000 mylių. Sprausminiai varikliai suvartoja apie 1/3 galono kuro vienai myliai arba 7-10 gal. į vieną minutę.

Sio lėktuvo masinė gamyba dar nėra pilnai išvystyta. (Tėv. Žib.)

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

AL Nr. 19/105 š. m. rugsėjo 27 d. str. "Testamentai" (3 psl.) įvyko nemaloni klaida. Straipsnyje pasakyta: "Teisininkų Draugija turi savo seniūnijas Melbourne ir Sydneyje... Seniūnijų adresai: Sydney J. Zukauskas, 10 Peel St., Kirribilli". Tikrumoje Teisininkų Draugijos seniūnas Sydneyje yra ne p. Zukauskas, bet p. L. Karvelis, Commercial Hotel, 260 Sussex St., Sydney. Savaime suprantama, kad testamentus gali sudaryti tiek seniūnai, tiek ir kiti teisininkai.

Paliestuotus asmenis atsiprašome. AL Redakcija

NAUJAS GIMDYMŲ KONTROLĖS METODAS

Britų mokslininkų grupė šiuo metu daro eksperimentus su nauju gimdymų kontrolės metodu. Tai yra tam tikras augalas, kuris išdžiovintas ir sumaltas yra geriamas panašiai kaip kava. Ji išgerusi moteris yra nevaisinga mažiausiai trims dienoms. Mokslininkai aiškina, kad šitų vaistų vartojimas nepalieka organizme jokių žymių ir yra visiškai nepavojingas sveikatai. Šitas augalas buvo šitiems tikslams vartojamas vienos indėnų gentelės Amerikoje, tačiau dabar mokslininkai šitą vaistą numato moderniomis priemonėmis sintetizuoti ir paleisti į masinę apyvartą.

Sassa. Sklandytuvai buvo atkabinti.

Kitas sukretimas: — aiktė už viešbučio buvo stati, kaip slidžių suoliui, ir nusėta akmenimis. Gen.Student buvo uždraudęs mum tūpti, esant pavojui sudušt. Turimė mes tada atsakyti užpuolimo ir skristi žemyn į slėnį. Pagal mano filosofiją, įsakymai tinkamu laiku turi būti nepaklausomi. Aš surikau pilotui — "Tūpk". Mes atsitrėnkėme į žemę ir persivertėme per uolas. Aš buvau gyvas. Aš išlindau iš skeveldrų su keliais vyrais užpakalyje mane. Pirmas dalykas kurį pamaciau tai buvo viešbučio kampas su italų sargybiniu.

Čia prasidėjo kulminacinis taškas. Sargybinis buvo apstulbęs mūsų išsiritimu iš dangaus. Aš žinojau, ko jis norėjo — jo siela šaukėsi įsakymo arba bent ugnies, kurion jis galėtų atsakyti. Bet mes nešovėme.

Mes apibėgome apie kitą viešbučio kampą. Ten antro aukšto lange pasirodė pažįstama nuskusta galva — Mussolini. Mes nešėmės link pagrindinioėjimo. Pasirodė du kulkosvaidžiai, kuriuos mes pertrenkėme. Įėjimas į salę buvo pilnas italų kareivių. Greičiau negu jie turėjo laiko pagalvoti, su šautuvo buože aš prasiskyniau sau kelią pro jų minią ir užskridau laiptais aukšty, kojom pasiekdamas tik kas trečią laiptą. Paskui, pabėgęs galeriją, atplėšiau pirmas pasitaikiusias duris. Ten buvo Mussolino su dviem italų karininkais. Netrukus atsukubėjo pas mane draugas. Jis išstūmė karininkus iš kambario ir Mussolini buvo mūsų rankose.

Suo momentu jau buvo nutūpę dar šeši sklandytuvai, kurių potūpinis sudužo į šipulius. Italų komanduojantis

karininkas įėjo į kambarį. Aš daviau jam 60 sekundžių pasiduoti.

Mąstydamas jis pripylė puoduką raudono vyno ir padavė man. "Už nugalėtoją" — pasakė jis. Aš buvau ištroškęs ir išgeriau. Skepeta pamojavus pro langą, įsiritu vidun mano vyrai. Tada aš pamaciau kokiečių žvalgybinį lėktuvą skrendantį virš viešbučio. Kareiviams daviau įsakymą nuvalyti nusileidimo taką ir pranešiau lėktuvui susileisti. Iš lipo kapitonas Girlach, gen.Studento asmeninis pilotas, kuriam pasakiau išvežti Mussolini. Aš pareiškiau važiuosiuš kartu. Jis pabalo ir atsakė, jog tas neįmanoma. Mes negalėsim pakilti. Net ir šitoks mažas lėktuvas turis turėti tinkamą įsibėgėjimo kelią. Aš pakartotinai kreipiausi į jį, sakymas, kad jei mano 15 akmenų svoris ir labai padidins nelaimės galimybę, geriau bus jei mes visi žūsime, negu aš išliksiu gyvas ir pranešiu Hitleriui, kad begelbėdami Mussolini, mes jį užmušėme.

Mes pakilome tik vos užtenkamai peršokti bedugne, atsitrėnkėme vėl į žemę ir pariedėję aikšte, nušokome žemyn. Aš laukiau sudužimo... Bet Girlach vos ketėtų šimtu pėdų virš slėnio išlygino lėktuvą ir per kalnyną tarp peklį pasuko Romos link.

Aš dar tebesijuoikiu, prisimindamas išisčiusis Fuehrerio štabo veidus, kai vėliau gavęs Hitlerio pasveikinimą, palikau jį. Štabas buvo išgaudintas. Jei vieną dieną galėjo būti pagrobtas Mussolini, kitą dieną galėjo būti išneštas Hitleris. Ir prisiminkite mano žodžius ateity nebus joks fuehreris saugus.

T. H.

English Section

A New Table Tennis Star Rising in South

By Gordon Birch

Nineteen-year-old Aldona Snarskytė reached the 1951 Australian women's singles semi-final after only two seasons of competitive table tennis. Improving at the same rate, where will she be in another twelve month time?

Sturdily — built attractive Adelaide brunette Aldona Snarskytė won the Australian junior table tennis title in 1950.

In the Jubilee carnival at Adelaide last September she reached the semi-final of the women's open championship before being eliminated after a great game by the 1948 Australian champion, Dorli Shipp, of NSW.

Will Aldona be able to improve on that performance during the course of the next 12 months?

Aldona was born in Lithuania in 1932. Much of her childhood was spent under the grim shadow of war which finally forced her family and herself to Germany.

When victory came to the Allies in 1945, Aldona found herself in a DP camp. Reds ruled her homeland, so there was no way back.

She went to a camp school and did a fair bit of physical exercise in her spare time. Basketball, volleyball, athletics, swimming — she has done them all.

Curiously enough, it was only in 1948 that she took a table tennis bat in her hand for the first time. It was just an ordinary bat, surfaced with sandpaper. Rubber bats were hard to get in Germany at that time.

The international YMCA (doing such a grand job in the DP camps after the war) supplied nets, bats and a certain amount of balls free. However bats lasted a long time while balls did not, and this often meant a curb on the activities of the keener players.

Aldona made a shy beginning one day at a school interval and was fascinated immediately.

A beginner always has a tough time. So did Aldona. The other youth were

already "experts" at the game (three years' training: 1945-1948) and nobody wanted to waste his time.

Aldona got hold of a few girls who could not play and tried to waken their interest in the game. It was all right for a while, but the girls became discouraged when they had not made tremendous progress after three or four days' hectic playing, and Aldona was left alone once again.

She went back to the boys. She had to use all her feminine diplomacy to make them play against her. She used to be "ball-girl" and thus earn a set or two against the winner afterward.

One cannot learn terribly much in this way, though, and there is evidence that Aldona was anything but a brilliant player when she left Germany for Australia late in 1949.

There is a touching little story which tells that for her first wages Aldona bought a table-tennis table. That was in a NSW migrant reception camp, where Aldona had gone ashore from the Norwegian s/s Svalbard.

The camp life was dull and practising alone was boring so Aldona was overjoyed when her parents and herself were transferred to Adelaide, where she knew several friends had settled.

Once in Adelaide, the first thing her parents did was to look for a school for their daughter. They found one at the Saltash Private Training Centre.

The first thing Aldona began to look for was a place to play table tennis.

She found one at the YWCA (Open House). It was in November, 1949, that YWCA was declared "Open House" and officially and unofficially extended to all migrants (British and non-British) a cordial welcome. Nowadays the YWCA is the most popular place in Adelaide for new Australians and its value toward establishing friendly relations between Aussies and the newcomers cannot be praised too highly.

As far as table tennis goes, there is every reason to believe that more sets

have been played in the Open House (open 12 hours a day, seven days a week) than in any Adelaide table tennis club.

Aldona discovered the five Open House tables very soon and became a regular customer. Finding opponents was no longer a problem. Her standard of play was becoming reasonable and her good looks made up for any deficiencies in the game.

Oddly enough the YWCA was visited frequently by the male table tennis players and Aldona usually had to play against the stronger sex.

Perhaps this partly explains her rapid improvement. While most girl contemporaries conventionally played "ping-pong" against each other and improved by inches, Aldona did not shy the idea of playing men sometimes a class above her, and shot up like a rocket.

Playing so often against men has probably also influenced her style which is most aggressive. She attacks both from forehand and backhand as hard as she can, but has also developed quite a decent long chop defence which she employs in case her attacking tactics fail.

She soon won her way into the YWCA team and began to play in district matches. Tournament table tennis is very much different from "having a hit," and Aldona discovered this truth the hard way. At 17 she was the baby of A-grade district competitions and her nerves frequently let her down badly. It was no surprise to her friends to see her sometimes play in a match as poorly as she had played in Germany, although the day before in training she had "killed" the ball from every possible angle.

As the 1949-50 season went on the "nerves" began to calm down. In partnership with Misses R. Walshe and G. Woodhead, Aldona helped the YWCA team to reach the final, although the State top players often made mince-meat of her.

In the final YWCA went down to Glenelg (headed by Adelaide champion Miss Feleice White, ranked No. 4 in Australia).

Among the Adelaide juniors Aldona soon found no worthy opponents. She won the City of Adelaide junior title easily from M. Johnson. In the senior event it was a different story. Aldona was early eliminated by Jean Field, who finished as runner-up to Feleice White.

(Continued on page 7)

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION

(Lessons 27-52)

RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"

Saturday, 18th October, 1952.
(Lesson 42)

Paul and Mary go shopping. Paul gets a lot of practice in hearing 'some' and 'any' when Mary orders things from Mr. Smith, the greengrocer.

PAUL: Mary, don't you want some citrons?

MARY: Citrons? Oh, lemons! Yes, of course I do. Half-a-dozen please.

SMITH: Good. I have plenty of lemons, but I haven't any oranges.

MARY: And potatoes? I haven't any.
SMITH: I haven't any in the shop, but some are coming in today. I can send them for you this afternoon.

Saturday, 25th October, 1952.
(Lesson 43)

Paul knows to say "A car is slower than an aeroplane." That means that a car takes a longer time than an aeroplane to travel the same distance; a car is more slow than an aeroplane.

If more slow = slower, does more good = gooder?

Listen to the broadcast and you will hear John and Mary explain that we do not say "gooder".

PAUL: Slow, slower, slowest; loud, louder, loudest; good, gooder...

JOHN: Oh, no! That one is defferent.

PAUL: Not "gooder"?

JOHN: Not "gooder".

MARY: No, Paul... good-better-best.

PAUL: Good — better — best.

This is only a small part of the Radio Lesson. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a Radio Booklet posted to you each month by writing to the Department of Education in the State where you live. The Radio Booklets are free and contain Broadcast Programmes in the form of English lessons.

You may also get information about Continuation Classes and Correspondence Lessons from the Department of Education.

If you listen to a Metropolitan Station, you will hear this broadcast every Saturday at 1.45 p. m. (South Australian Stations at 1.15 p. m.). Country and 6WN Perth broadcast the programme at 7.15 a. m.

Other programmes are broadcast as follows:

Easy Lessons (1-26) Saturday 12.45 p. m. (S. A. 12.15 p. m., W. A. 7 a. m.)

Harder Lessons Sunday 7.45 a. m. (S. A. 7.15 a. m., W. A. 7.45 a. m.)

RADIJO PROGRAMA
NAUJIESIEMS AUSTRALAMS

(27-52 pamokos)

TRANSLIUOJAMA AUSTRALIJOŠ
TRANSLIACIJŲ KOMISIJOS

Šeštadienis, 1952 m. spalio 18 d.
(42-ra pamoka)

Povilas ir Marytė eina pirkinėtis. Povilas ta proga įgyja daug žinių girdėdamas sakant "some" ir "any", kai Marytė užsakinėja prekes pas poną Šmitą, daržovių pardavėją.

POVILAS: Maryte, ar nenorėtum citrinų?

MARYTĖ: Citrinų? O, citrinų! Taip, aišku, aš noriu. Prašau pusę tuzino.

ŠMITAS: Gerai. Turiu labai daug citrinų, bet visai neturiu apelsinų.

MARYTĖ: O bulvių? Aš nė vienos neturiu.

ŠMITAS: Bulvių neturiu krautuvėje, ponija Bennett, bet jų atgabens dar šiandien. Aš jums pasiūsiu jų šį popietį.

Šeštadienis, 1952 m. spalio 25 d.
(Pamoka 43)

Povilas jau moka pasakyti, kad "automobilis negreitesnis už lėktuvą". Tai reiškia, kad automobiliui reikalinga daugiau laiko negu lėktuvui nukeliauti tokią pat distanciją; automobilis yra ne toks greitas kaip aeroplanas.

Jeigu more slow = slower, ar more good = gooder?

Klausykite transliaciją ir jūs išgirsite Jono ir Marytės išaiškinimą, kad mes nesakome "gooder".

POVILAS: Lėtas, lėtesnis, lėčiausias, garsus, garsesnis, garsiausias... good, gooder...

JONAS: Ne, ne! Šitas yra išimtis.

POVILAS: Ar ne "gooder"?

JONAS: Ne "gooder"?

MARYTĖ: Ne, Povilai... geras, geresnis, geriausias.

POVILAS: Geras — geresnis — geriausias.

Tai tik maža radijo pamokos dalis. Jūs matote, kad tai lengvas ir įdomus būdas mokytis anglų kalbą.

Jūs galite gauti Radijo Knygelę paštu kiekvieną mėnesį parašę laišką (laiško forma atspausdinta) Švietimo Departamentui tos valstybės, kurioje jūs gyvenate. Radijo knygelė siunčiama nemokamai ir joje telpa radijo transliacijų programa anglų kalbos pamokų pavidale.

Jūs taip pat galite gauti iš Švietimo Departamento informacijos apie anglų kalbos klases ir korespondencines pamokas.

Jeigu jūs klasysite Metropolitijos radijo stotį jūs girdėsite transliaciją kiekvieną šeštadienį 13.45 val. (Pietų Australijos stotis 13.15 val.). Krašto stotis ir 6WN Perth transliuoja šią programą 7.15 val. ryte.

Kitos programos transliuojamos tokiu laiku:

Lengvos pamokos (1-26) šeštadienį 12.45 val. (S. A. 12.15 val., W. A. 7 v. ryte).

Sunkesnės pamokos: sekmadienį 7.45 ryte (S. A. 7.15 val. ir W. A. 7.45 val. ryte).

Pradedant sekmadieniu (lapkričio 2 diena), sekmadienio programa papildoma specialiu vaizdeliu, pavadintu APIE AUSTRALIJĄ. Šiame vaizdelyje Povilas išmoks iš savo Australijos draugų daug įdomių dalykų apie Australiją — kraštą ir jos žmones.

M I S L Ė

— Aš radau skėtį, kurį jūs, profesoriau, pametėte. Jis buvo pamestųjį daiktų įstaigoje.

— Ačiū jums. Bet kaip nuostabu. Aš ten niekad nesu buvęs.

Vyras: Tu išstovėjai visą pusvalandį šalia vartelių plepėdama su ponija Hobsoniene.

Žmona: Teisingai, ji neturėjo laiko įeiti į vidų.

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

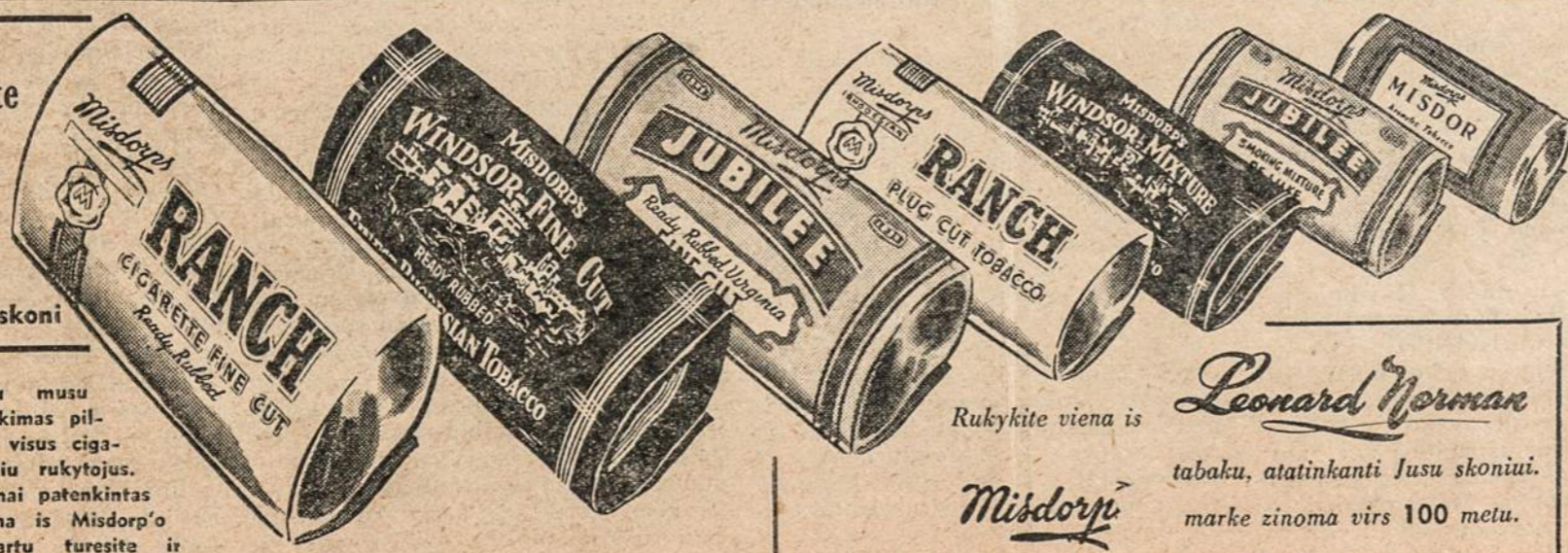
Mes turime virš 100 vartojamų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

Rukykite
tabaka

atatin-
kanti
Jesu
asmenini skoni

Platus puikiu musu tabaku pasirinkimas pilnai patenkina visus cigareciu ir pypkiu rukojujus. Jus busite pilnai patenkintas pasirinkus viena is Misdorpo tabaku—o kartu turesite ir Misdorpo kokybes garantija.

Rukykite viena is

Leonard Norman

tabaku, atatin-kanti Jesu skoniui.

marke zinoma virs 100 metu.

Humor — Juokai

"What's harder than buying a present for a girl who has everything?"
"Buying one for a girl who wants everything."

"Where do your children learn all their bad language?"
"We live near the income-tax collector's office!"

CLEAR

Counsel for the defendant asked a witness haughtily:

"Where you ever in prison yourself?"

Witness: Yes, once, sir.

Counsel (to judge): You see for yourself the class of witnesses the plaintiff is bringing.

Judge (to witness): Why were you in prison?

Witness: I am a house-decorator by trade and I had to go and whitewash out a cell that had been occupied by a lawyer who had deceived his clients.

FISH STORY

A visitor in a small village, watching an old rustic fishing in a shallow stream noticed that for half an hour the hook was never drawn from the water.

"Are there any fish in that stream?" asked the visitor at last.

"No, sir, I don't think so," replied the old man.

But you seem to be fishing."

"Yes, sir."

"Then what is your object?" was the next question.

"My object, sir, is to show the wife that I've no time to peel potatoes."

Husband: There's time enough for our Peggy to marry. Let her wait till the right man comes along.

Wife: Why should she wait that long? I didn't.

"Whenever I see you I think of Smith."

"But I am not a bit like a Smith."

"Yes, you are. You both owe me £5

— Kas gali būti dar sunkesnio kaip nupirkti dovaną mergaitei, kuri visko turi?

— Nagi nupirkti dovaną mergaitei, kuri visko nori.

— Kur jūsų vaikai išmoksta visus tuos bjaurius keiksmažodžius?

— Mes gyvename netoli mokesčių rinkėjo įstaigos.

AIŠKU

Kaltinamojo advokatas išdidžiai paklausė liūdininką:

— Ar tamsta pats nesi buvęs kada nors kalėjime?

Liūdininkas: Taip, kartą, pone.

Advokatas (teisėjui): Taigi tamsta pats matai, kokios rūšies liūdininkus atsigabeno kaltintojas.

Teisėjas (liūdininkui): Kodėl tamsta buvai kalėjime?

Liūdininkas: Mano profesija yra dekoruotojas ir aš turėjau išbaltinti celą, kurioje sėdėjo advokatas už apgavimus savo klientų.

MESKERIOJIMO ISTORIJA

Atsilankęs kartą į mažą kaimelį svečias, stebėdamas seną kaimietį, meškeriojantį sekliame vandenyje, pastebėjo, kad plūdė nė karto nebuvo pasinėrusi į vandenį.

— Ar šiame vandenyje yra bent kiek žuvies? — paklausė pagaliau svečias.

— Ne, pone, aš nemanau, — atsakė senasis meškeriotojas.

— Betgi atrodo, kad tamsta meškerioji?

— Taip, pone.

— Tai kokią gi to prasmę? — buvo pakartotinas klausimas.

— Prasmė, pone, yra įrodyti žmonai kad aš neturiu laiko bulvės skusti.

Vyras: Jau pats laikas mūsų Pelagėjai ištekti. Tepalaukia, kol atsiras tinkamas vyras.

Zmona: Kodėl ji turėtų taip ilgai laukti? Aš nelaukiu.

— Visada, kai aš jus pamatau, prisimenu Šmitą!

— Bet gi aš visai nepanašus į Šmitą?

— Taigi kad panašus. Jūs abu man skolingi po 5 svarus.

A NEW TABLE TENNIS...

(Continued from page 6)

Came the SA championship of 1950 and things still looked the same. Aldona captured the junior championship by defeating J. Millswood in straight sets, but could not make much impression on the seniors.

It was evident, however, that she was an up-and-coming player who would provide a big headache for the South Australian stars (including State champion Mrs. Margaret Edwards) very soon.

Throughout the season, irrespective of the number of competitions, Aldona kept on training. This is her keynote: work, hard work.

She has not been as lucky as Estonian John Klesman (NSW), who came to Australia at 14 and was already a good A grader so that, adding a bit of polish, he won the Australian junior title at 16.

Aldona has never stopped training. All the time she is all out to improve. Every good stroke she makes has taken hours, days, weeks — perhaps even months — of sweat and toil.

If John Mehaffey leaves his football for a while and enters a SA championship to "come, see and win" (1947, 1949, 1950) most players and onlookers envy him. He is one of the few lucky people who can do almost anything after seeing it once. It is understood that table tennis is only third in line with him, behind football and tennis.

But things are different with Aldona. Every clap after a victorious match has been earned the hard way.

So promising appeared young Aldona that SATTA officials did not show any hesitation in including her in the SA team to go to Brisbane in September, 1950. There was quite a sprinkling of young blood. Aldona and Jessie Murdoch and three boys: D. Colegate, W. Hodge and U. Kreismanis (all State junior champions, 1948, 1949 and 1950, respectively).

It was a wise move — one which brought rich rewards (Hodge even went as far as winning the City of Adelaide 1951 championship).

In the Australian junior championship Aldona stood head and shoulders over other girls. Even in the final she scored 21-6, 21-7 against V. Brunner, of Queensland. It was so easy that Aldona can still scarcely believe she is now an Australian titleholder.

In the senior event she was beaten by Queenslander D. Wetherley, who went on to win the consolation event.

In the interstate matches she registered only a few rubbers to her credit, but she learned from the losses.

Interstate experience gave Aldona that little extra which she needed to have an even chance against top fellow-South Australians.

Back from Brisbane with the title, Aldona was just as simple and modest as ever and still kept to the same old routine — training at the Open House and playing the same partners, many of whom by now have to acknowledge her superiority.

But a different Aldona turned up at the district matches when the 1950-1951 season opened. It was not the little girl who used to be overawed by the sound of names like White and Edwards.

She went from victory to victory and all women titleholders appeared to be worried. She did not suffer a single defeat throughout the district series.

Came the City of Adelaide championship, 1951, and only the senior laurels were open to Aldona, who, by now had left the junior ranks. Another worthy opponent in the star-studded field was the Britisher A. Fowler, and the going appeared to be even tougher than ever before, but this time Aldona swept through the field to easy victory without dropping a set.

She eliminated V. Wright and A. Fowler to face State champion Marg-

aret Edwards in the final. Mrs. Edwards had beaten Feleice White in the semi-final and was therefore a warm favorite.

But Aldona won in straight sets, 21-11, 21-18. The issue was never in doubt. To make matters even more pleasing she pocketed another half-title when, partnering Reg Clements, she and Reg won the mixed doubles from the 1948 Australian champion pair, Mehaffey-Edwards.

An important pointer to form is the SA championship, held early in August. Crack Victorian player Norma Buckland (ranked No. 3 in Australia) who had been runner-up to Australian champion Dora Beregi-Devenny (world women's doubles champion and member of the British team which won the Corbillon Cup — equivalent to the Davis Cup in tennis — last year) in the 1951 Victorian championship, was regarded as favorite.

Norma reached the final by effortlessly outclassing her opponents. Even in the semi-final the SA champion Margaret Edwards was helpless against Norma's clever defence.

In the other semi-final Aldona had to extend herself to wear down resistance from F. White.

The final was a real gem, a battle of tactics, each girl trying to force through her style of play. In the first set Aldona served and drove deep, while Norma made the best of her heavy under-chop to win 21-18.

Aldona mixed pace cleverly in the second set, but the scores were soon 16-all. One set down and caught up in the scores with 5 points to decide victory or defeat. Aldona proved her mastery by a brilliant outburst of attack to take the set 21-18.

In the third set Aldona raced away to a 6-2 lead, but the Victorian defended carefully to draw level at 12-all. Then, with the score at 17-20, Aldona put away another unreturnable ball to win set, rubber, and title. But both girls had been hitting the ball over the net from as far back as three or four yards from the table.

Together with Norma Buckland, Aldona won the women's doubles from Mrs. Graebner — Miss J. Field without much trouble and came very close to scoring a hat-trick. In the mixed doubles final, however, she and Reg Clements lost to Mehaffey — Edwards, whom they have defeated in the City of Adelaide final.

As in most cases of such a rise to fame is "a man behind the scene" — ex-Hungarian Kalman Egner.

A player and coach of good reputation in his native country, Egner spotted Aldona and several other talented youngsters when they were all working for General Motors Holden's and playing in the recreation room.

For the past 12 months Egner has been showing Aldona how to do things, but he intensified the training shortly before City of Adelaide championship. For half of what Aldona is today credit must go to her trainer. She realises that and is most grateful.

The 1951 Jubilee championship at Adelaide was Aldona's big test and she went through it with flying colors. First she beat Mrs. G. Sowden, of NSW.

The next hard nut to crack was little, agile, aggressive NSW team player Mrs. M. Bowler, who had elimi-

nated the talented young Victorian hope J. Maddison.

Aldona lost the first set 11-21, but won the second set 21-19 and the third 21-16. This brought Aldona up against the stylish Queenslander, M. Mackay (ranked No. 6 in Australia). Aldona just walked through her adversary's defence to win 21-9, 21-14.

At that stage there were only four women left in the competition: Beregi (champion), Shipp (ranked No. 2), Buckland (ranked No. 3) and Aldona.

But Dorli Shipp proved too steady for Aldona. Consistency and experience won the day for her, although the going was close: 21-16, 22-20 (after Aldona had held two set points in the second set).

Beregi then disposed of Buckland 21-9, 21-18 (a fine performance by the Victorian girl in the second set) and proceeded to smash Shipp off the table in the final, winning 21-8, 21-11.

Although beaten, Aldona has proved that she is made of the right material. Just as a side-light can be mentioned that in interstate matches, playing 18 singles, she lost only two 2 rubbers — against Beregi and Shipp.

Now Aldona could have a rest after a hectic season. But will she? It seems unlikely, as she is so much wrapped up in table tennis.

She likes talking about table tennis and very often turns up at the Open House with a book by Bergman or some other celebrity under her arm.

Aldona admits that she seldom goes to a dance or a picture. This is quite surprising, as away from the green table she is a feminish as any other girl of 19. Only when the umpire called "love-all!" does she lose the markings of the weaker sex. One can sometimes wonder at this complete change.

There is no posing with Aldona and no sighing after a bad stroke. She does not look at friends to show despair or confidence. While a match is in progress she sees only the table, the ball, and the opponent, and hears the umpire only.

Versatility in stroke-making is her main asset. She drives or chops the ball both from forehand and backhand, diagonally across the table or straight down the side line, putting in a drop-shot every now and then. And, if necessary, she can play "ping-pong," too.

She never talks about her ambitions and no one knows what they are. But when she sits down after a victorious rubber with cheeks still burning from the fight, and her friends (there are many) congratulate her, she never fails to register a somewhat reserved but happy smile. She knows then that she has moved a tiny little step nearer the throne of the Australian table tennis queen.

Within two seasons she has won a place among the four aces. There is only one player in Australia that will now beat her — Beregi. There is one who can beat her — Shipp. And there are a few others that may beat her occasionally.

Aldona is determined to practise even harder now. She knows she has to improve a lot to get further than the semi-final next year. Those who know her big heart think she really may improve by that much.

(Sport Novels)

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS

— pagelbėti pirkinėjantis —

KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVEJĄ

Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.

Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba

P A S

John Martin and Co Limited

The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

Torch Dry Cleaners

EUROPIETIŠKO STILIAUS VALYTOJAI!

PRIĖMIMO PUNKTAI:

17 Pirie St., Adelaide, Magill Rd., Glen Osmond Rd., Unley Rd. ir kitur.

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereagh Street
Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

Megaw & Hogg

127 King William Street
Adelaide (prieš Town Hall)

Naujieji australai šiuo yra maloniai kviečiami apžiūrėti platų pasirinkimą įvairiausių vartotų baldų. Lovos, spintos, foteliai ir sofos, virtuvės baldai, kilimai, matracai...

ATDARA ŠEŠTADIENIAIS NUO 9 iki 11.30 RYTO

Modernūs miegamojo, valgomojo ir virtuvės baldų komplektai*
Pavienės kėdės, tualetiniai staliukai, lovos, matracai, kilimai, linoleumai * Apsilankykite — įsitikinsite * Visi baldai atnaujinti *

LENGVAS IŠSIMOKĖJIMAS.

HARRY E. COLES

Second - Hand Dealer, 43-45 Gouger Street, Adelaide

Talkos pabaiga

Spalio 1 dieną mūsų naujųjų skaitytojų verbavimo talka baigėsi. Iki tos dienos naujų prenumeratorių pribuvo: metinių 83, pusmetinių 50 ir trumpesniams laikui 34, iš viso 167. Suvedus į metinius prenumeratorių gauname 121. Taigi, nepasiekta 300 skaičius, kaip mūsų buvo užsimota, kad galėtume Australijos Lietuvių padvigubinti arba tokio pat dydžio leisti savaitinį.

Tačiau ir šie rezultatai yra jau gana džiugūs. Gal svarbiausia priežastis, dėl ko nepavyko rasti 300 naujų prenumeratorių, yra siauriantis bedarbė. Net ir turį tuo tarpu darbą žmonės susilaiko nuo visų jų nuomone nebūtinų išlaidų, pasiūlydami pensus galimai juodai dienai. Žinoma, daugiausia yra tokių, kurie iš viso nenori skaityti jokios spaudos ir ja nesiidomauja. Šis pats liūdniausias faktas.

Savo pasižadėjimą didinti laikraštį mes taip pat galime ištesėti tik dalinai. Padidiname laikraščio turinį 15-20% (suglaudinę eilutes), o taip pat užtikrintas tolimesnis padidinto AL leidimas. Ir čia jau žingsnis į priekį, bet ne atgal.

Šia proga mūsų nuoširdi padėka tiems visiems talkininkams, kurie, iš meilės lietuviškam žodžiui, savo draugams ar pažįstamiems talkininkavo užsisakyti "Australijos Lietuvį" ir suvarkė pinigų persiuntimą. Taip pat sveikiname naujosios mūsų skaitytojus, visiškai tikėdami, kad jie liks neatskiriami AL draugai, o AL savo ruožtu pasistengs būti jų nuolatiniu lankytoju.

AL Leidykla ir Redakcija

VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI

Vasario 16 Gimnazijai paremti aukų atsuntė šie tautiečiai:

J. Bardauskas	12/0
B. Jurgelionis	£1
Seštakauskaitė	£2
Šemytė	£2
A. Ragauskaitė	£2
D. Simankevičienė	£2
J. Purvinas	£1
J. Žitkevičienė	£1.12.0
B. Lukavičius	5/0
Vyt. Žemkalnis	£1
Adelaidės Lietuvių Dvigubas Mišriųjų Balsu Kvartetas (per p. J. Zdanavičių)	£4

Visiems rėmėjams nuoširdus ačiū! Pinigai pasiųsti pagal paskyrimą.

AL Leidykla

ISNUOMOJAMAS BUTAS

2 kambariai ir virtuvė, be baldų, prie pat Port Road, netoli Holdeno (Adelaide) Rašyti Australijos Lietuvių Redakcijai.

EKSTRA STIPRUS DARBO MARSKINIAI

Mūsų darbiniai marskiniai gaminami nuosavoje siuvykloje ir yra garantuoti. Siūti dvigubomis siūlėmis jie yra ypatingai patvarūs ir nebrangūs. Dyžiai: SM iki XOS. JUOSTUOTI MARSKINIAI mėlyni, rusvi ir pilki — 19/11

LYGUS KHAKI MARSKINIAI aukščiausios kokybės — 22/11

Peoplestores Ltd.
GOUGER ST. ADELAIDE
Prie pat Centrinio turgaus

KODĖL MOKĖTI BRANGIAU?

Apsilankykite pas mus ir pirkite drabužius, kurie yra beveik nauji ir aukščiausios kokybės, tačiau kainuoja mažą dalę naujų rūbų kainos.

Pedler's

3 GOUGER STREET — ADELAIDE — S. A.

ZUVO LIETUVIS

Rugsėjo 20 d. Maitland Road, netoli Maitland miesto važiuodamas motociklu mirtinai susižeidė Juozas Lemešys, 29 m. amžiaus. Iš nelaimės vietos tuojau buvo nuvežtas į Maitland ligoninę, kur, suteikus pirmąją pagalbą, po 10 minučių mirė. Rugsėjo 23 d. iškilmingai palaidotas R. Katalikų Sandgate kapinėse, dalyvaujant skaitlingai miniai draugų ir pažįstamų. Vėlinis gyveno Commonwealth Hostel Mayfield West.

Sportas

Redaguoja V. Čepčiauskas

Lietuvių Krepšinio Pirmenybių Sydnėje rezultatai.

Rezultatai yra tokie: Melbourne Varpas — Adelaidės Vytis 37:28; Sydnėjaus Kovas — Vytis 39:33; Vytis — Canberros S. K. 58:29.

Žaidynes laimėjo Sydnėjaus Kovas. Sveikinami! Antrą vietą užėmė Melbourne Varpas, trečią Vytis ir ketvirtą Canberros L. S. Klubas.

Tuo pat laiku įvykusias rungtynes tarp lietuvių ir NSW austrų rinkinių laimėjo lietuviai 39:31.

FUTBOLAS

Vytis — Woodville North 7:1

(1952 m. rugs. 27 d.)

Kensingtono stadijone pusfinalinėse futbolo rungtynėse Vytis lengvai nugalėjo savo priešą santykiu 7:1.

Ivarčius pelnė: Kitas 3, Čiplys 1, Sabaliauskas 1, Visockis 1 ir Woodville North savizudis 1.

'Polonia — Vytis 8:2

(1952 m. spal. 4)

Tai buvo finalinės futbolo rungtynės.

Pirmame kėlinyje mūsų vyrai sugebėjo net su persvara pasipriešinti daug stipresnei lenkų komandai.

Dar antrojo kėlinio pradžioje turėjome lygų santykį. Bet vėliau, lenkai atradę silpnąją mūsų gynimo vietą, pradėjo kirsti įvartį po įvartį.

Ivarčius pelnė: Sabaliauskas 1 ir Songaila 1.

Tuo ir baigėme šių metų futbolo sezoną. Savo divizione Vytis išsikovojė antrąją vietą ir liko perkelta į antrą divizioną.

PRANEŠIMAS

Spalio 14 d. 6.30 val. vak. Ralvy instituto salėje prasidėsia lietuvių stalų teniso žaidynės. Visi stalo tenistai norintieji šiose žaidynėse dalyvauti prašomi susirinkti nesivėluojant. Adelaidės L. S. K. Vytis Valdyba

ADELAIDĖS LIETUVIŲ ... —iš 3p.

Pietų Australijos lietuvių?

Lobehalyje seniūniją turime jau seniau. Dabar užmezgėme ryšius su Mt. Gambier, Radium Hill ir Whyalos lietuviams. Jei pavyks tikėtis ten įsteigti apylinkės arba seniūniją. Jei ne — tai per energingesnius asmenis stengsimės palaikyti bent lietuvišką ryšį. Šia proga prašau atsiliepti tautiečiams iš visų Pietų Australijos vietovių, kur tik esama 5 ir daugiau lietuvių.

Kokios nuomonės esate, p. Pirmininke apie paskutiniu metu pasirodžiusius kai kurioje australiškoje spaudoje nedraugiškus straipsnius tremtinių atžvilgiu?

Pirmiausiai tamsta klysti: ne tremtinių, bet imigrantų. Šios masės vardu mes negalime kalbėti. Tikrai, kad imigrantų tarpą pateko ir neigistino elemento. Manau, kad šie užsiuolimai mums, lietuviams, netaikomi. O jei kas ir nori mus įskaudinti, tai tun būt tik dėl to, kad mes esame antikomunistai. Jei rašantieji norėtų parašyti bešališkai, turėtų tik pažvelgti į Baltijos tautų kruviną Golgotą. Gal tada jie suprastų, kodėl mes po tiek daug patirtų nelaimių vis dar norime išlikti gyvi savo tautai. Drąsiai sakau, kad tik doras ir tvarkingas lietuvis bus naudingas Australijos kraštui. Būkite dori, lojalūs šio krašto gyventojai ir neapvilkite mums suteikto Australijos pasitikėjimo, tuomet ir metas imigrantams dėmelės prie mūsų nelips. Mūsų sielojimasis savo senosios Tėvynės, ten likusių tėvų, brolių ir seserų kančiomis austrų neturėtų užgauti.

Gal dar kokių naujų projektų turite? Visai neseniai, per Karių Ramovės pirmininką majorą Levicką gavome iš brolių Motuzų Amerikoje pasiūlymą pirkti ar nuomoti jų pagamintą Lietuvos vaizdų apžvalginį, garsinę filmą. Filmos ilgis apie dvi demonstravimo valandas. Šis projektas, dėl savo brangumo, materialinio pelno neduotų, tačiau gal bent tautinėje dvasioje atsigriebtumėme. Aišku dar daug ši klausimų studijuosime, vesime derybas su broliais Matūzais, atsiklausime kitų Australijos kolonijų lietuvių ir šiaip gerai išmanančių žmonių. Dar norime šią vasarą suruošti bent pora gegužinių, kad išvyktų ir graži atvirą gamtą tautiečiai galėtų kultūringai pabendrauti, o jaunimas pasportuoti ir pasilinksinti.

Ką turėtumėte p. Pirmininke pabaiagai AL skaitytojams pasakyti? Rodos ir šiaip jau daug pasakiau. Gaila, kad Tamsta mane aplankė lyg ir per anksti. Už tai iš mūsų pasikalbėjimo daugumoje atrodo tik projektai. Čia ne penkmečio planą sustatėme. Ar pavyks tą visą įgyvendinti, ar išneš mūsų jėgos ir sumanumai, parodys ateitis. Jei pavyks nors dalį šių užsimojimų nuveikti, tegul bus Vardan Tos Lietuvos.

Špokas.

MELBOURNIETI,

Pats statyk ir pastatysi namą, jeigu Tamstai tarpininkaus, patars, aprūpins Jūsų pačių pageidaujama planais bei detalėmis I. Budrevičius.

Mes taip pat imame pilnas statybos bei remonto, virtuvės įrengimų, žiauriai sutrukusio tinko sienų darbus. Darbas garantuotas, gerų specialistų rankose.

Rašyti: I. Budrevičius, 49 Rowell Ave., Camberwell, Vic.

PASAULIO LIETUVIŲ SEKLYČIOSE

* "Britanijos Lietuvių" redaktorium nuo rugsėjo 1 dienos paskirtas Br. Daunoras.

* Ispanijoje Madrido dienraštis "YA" išdėjo ilgą, beveik per visą puslapį, straipsnį apie Lietuvą su Kauno vaizdu. Jame duotas redakcijos nario pasikalbėjimas su prof. Rėgelium.

* K. Kučinskui atvykus į New Yorką, tikimasi dar daugiau pagyvėsiant lietuvių teatrinį gyvenimą. Dramos studijai vadovavęs V. Žukauskas Bloomingtone, Ind., dirba amerikiečių teatre ir amerikiečių kariams dėsto lietuvių kalbą. Keliama mintis JAV-bėse suorganizuoti pastovų lietuvių teatrą.

* Lietuvos operos solistė Iz. Motekaitienė "Chicago Tribune" ruostame muzikos festivalyje iš 28 solistų kartu su kitais dviem išėjo laimėtoja. Ta proga amerikiečių spauda plačiai rašė apie ją ir Lietuvos dainos meną.

* "Draugas" paskelbė novelės konkursą. Paskirtos 3 premijos: 100, 60 ir 40 dolerių. Terminas — parašyti ir įteikti iki gruodžio 10 d.

* Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje per savo metinį suvažiavimą išsirinko naują valdybą iš prof. dr. P. Jucaičio, A. Platerio, I. Šlapelio, dr. S. Stankaus, M. Mackevičiaus. Profesoriai ypatingai susirūpinimą išreiškė dėl Lituanistikos Instituto bei Lietuviškosios Enciklopedijos leidimo.

* Kanados lietuvių savaitraštis "Nepriklausoma Lietuva", kuri redaguojama J. Kardelio, šiuo metu paskelbė vaju savo namų ir naujo linotipo įsigijimui.

* Pašvaistė Amerikoje išleido A. Mirono "Jaunas kai buvau", lėta foksotrotą balsui ir fortepionui.

* I prancūzų kalbą jau yra išversta "Raišnių miškelio tragedija". Nežinoma, ar ji greitai laiku bus išleista.

* Venecuelos lietuvių laikraščio redaktorius kun. A. Sabaliauskas švenčia 25 metų spaudos darbo sukaktį.

* Amerikos lietuvių spaudoje šiuo metu išsivystė plati kalbininkų, tautosakūninkų ir, be abejo, politikierių po lemika dėl senovės lietuvių dievybės sąvokos.

* Britanijos lietuvių spaustuvė Nida pradėjo rinkti 300 puslapių arkivyskupo J. Matulevičiaus, MIC, knygą "Užrašai".

* "Britanijos Lietuvis" Anglijos lietuvių tarpe organizuoja loteriją, kurios pirmuoju prizui bus vienos savaitės apmokėtos atostogos Paryžiuje.

* Dailininkas A. Valeška nutapė Mindaugo krikšto paveikslą, kurį įsigijo Šv. Kryžiaus bažnyčia Čikagoje.

Trumpai

* 150.000 japonų bus išleista į Brazilijos Amazonės provinciją, kur jie versis žemės ūkiu. Šią imigracijos planą finansuoja Brazilijos vyriausybė ir privatūs šaltiniai.

* Anglijos karalienės vyras, Edinburgo kunigaikštis išreiškė pageidavimą aplankyti Australiją per būsimą Pasaulinę Olimpijadą Melbourne.

* Pastebima, kad Australijos gamintojai vis daugiau prekių eksportuoja, nes darosi vis sunkiau rasti rinką Australijoje.

* NATO vyriausias vadas Europoje išspėjo, kad Sąjungininkų karinės pajėgos Europoje vis dar nėra pakankamai stiprios atsispirti eventualiam puolimui.

* Beveik kas septintas austrų kareivis šiuo metu Japonijoje nori vesti japonės. Austrų visuomenėje tuo reikiama susirūpinimas.

* Taip vadinamas Snovy River projektas, prie kurio šiuo metu daugumoje dirbo europiečiai, vyriausybės patvarkymu, ateityje darbus teiks pirmoje eilėje australams.

* Rytų Vokietijoje vėl įvestas maisto normavimas. Šiuo metu yra normuojamos daržovės ir vaisiai, tačiau laikoma, kad greitai laiku bus įvesta kortelių sistema ir kitiems maisto produktams.

* Devyniolika anglų imigrantų, kurie buvo pasirašę sutartį dirbti Sydnėjaus tramvajų bendrovėje, atvykę į Sydnėjaus uostą sužinojo, kad bendrovė darbo jiems neturi ir pagal juokingus vietos įstatymus nėra įpareigota juos darbu aprūpinti.

* Geriausias pasaulio lauko teniso žaidėjas australas Frank Sedgman pareiškė, kad kol kas į profesionalus nepereis jis šiais metais ginsis austrų spalvas per Davis Cup pirmenybes.

* Teisėjas Maxwell Sydnėje pareiškė, kad australai yra vaikiški ir neišaugę iš "vaikų darželio" psichologijos su savo įstatymais, draudžiančiais pirkti alkoholį po 6 val. vakaro.

* Britų karo laivai susišaudė su kiniečių komunistų pakrančių apsaugos baterijomis netoli Hongkongo.

* Prancūzų povandeninis laivas Sibyle žuvo su visa savo 48 žmonių įgula per pratimus Viduržemio jūroje.

* Australijos vyriausybė, kuriai priklausė dauguma naftos bendrovių C. O. R. akcijų, jas pardavė Anglo-Irano Naftos Bendrovei, kuri, kaip žinoma, buvo išstumta iš Persijos. Darbiečiai šiuo vyriausybės žygiu reikiama dideli pasipiktinimą.

* Benzino kainos Australijoje pakilo 1 penu už galioną. Naftos bendrovės aiškina, kad toks mažas pakėlimas nėra pakankamas, nes jos benzina parduoda žemiau savikainos.

* Du naujieji australai Melbourne buvo sąlyginai nuteisti už vagystę. Jie aiškino, kad du mėnesius negaudami darbo jie iš bado buvo priversti vogti.

* Jungtinių Valstijų sprausniniai bombonešiai iš bazių JAV teritorijoje galėtų pasiekti Sovietų Sąjungos tautinius ir grįžti atgal, — pareiškė JAV karo ekspertai.

* Per Britų Darbo Partijos konferenciją buvo išrinkta nauja partijos vadovybė, kur didelių laimėjimų pasiekė kairysis darbiečių sparnas, vadovaujamas A. Bevano.

* Sovietų lėktuvų gamyba pasiekė tokio lygio, kad nuo kiekvieno 10 pagamintų MIG 15 lėktuvų vienas yra skiriamas Kinijai.

* Australijos inžinieriai sukonstruktavo naują sprausninį lėktuvą, kuris galis skristi greičiau už garsą. Žinovai teigia, kad lėktuvas, kuris yra varomas dviem sprausmais, yra ypatingai geras.

* Per Britų Darbo Partijos konferenciją buvo išrinkta nauja partijos vadovybė, kur didelių laimėjimų pasiekė kairysis darbiečių sparnas, vadovaujamas A. Bevano.

* Sovietų lėktuvų gamyba pasiekė tokio lygio, kad nuo kiekvieno 10 pagamintų MIG 15 lėktuvų vienas yra skiriamas Kinijai.

* Australijos inžinieriai sukonstruktavo naują sprausninį lėktuvą, kuris galis skristi greičiau už garsą. Žinovai teigia, kad lėktuvas, kuris yra varomas dviem sprausmais, yra ypatingai geras.

PAVYKĖS DAINŲ REČITALIS

Spalio 4 dieną LKF Adelaidės skyrius surengė dainininko solisto Pavaliaus Rūtenio dainų Rečitalį. Išpildyta svetimų ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Publika ypatingai pajuto kontrastą, kai solistas, baigęs svetimų kompozitorių kūrinius, pradėjo dainuoti lietuviškas liaudies dainas: balsas tartum visa oktava pakilo... Tėvynės meilė teikia daugiau jėgos. Bisui dainininkas buvo priverstas išpildyti dar 3 lietuvių liaudies dainas.

Koncertui puikiai akomponavo pianistė Dorothy Oldham. Gaila, kad į tokius puikius parengimus atsilanko permaža lietuviškos publikos. Buvęs

ESTŲ TENORO KONCERTAS

Estų tenoras Lembit Haerm š. m. lapkričio 1 d. 7.30 val. vak. Library Hall (salėje), North Adelaide, duos estų ir kitų kompozitorių koncertą. L. Haerm pastoviai dainuoja per ABC radijo stotį.

Publicitas

Universalus Patarnavimų Biuras
Asmeniniai kreiptis:
153 Hindley St., Adelaide
I aukštas Tel. LA 4078

Darbo valandos:
12.00 iki 5.00 val. vak. ir iki 11.30 šeštadieniais. Kitu laiku susitarus iš anksto.

Adresas korespondencijai:
Box 1656M, G. P. O., Adelaide

Vertimai — Perrašinėjimai —
Reikalų sutvarkymas istaigose ir firmose — Spaudos platinimas —
Ivairūs arpininkavimas.

TEN PAT GALIMA UŽSIPRENUMERuoti, NUSIPRINTI ARBA PASISKELBTI IR "AUSTRALIJOS LIETUVIŲ" BEI "ISGYTI LIETUVIŠKŲ IR KITOMIS KALBOMIS KNYGŲ".

PADEKA p. PAULIŲ RUTENIUI

Lietuvių Kultūros Fondo Valdyba Adelaidėje širdingai dėkoja solistui Pauliui Ruteniui už puikių dainų ir arijų rečitalį, kurio visą pelną jis paskyrė Liet. Kultūros Fondui. Adelaidės L. Kultūros Fondo Valdyba

PRANEŠIMAS

Spalio 12 dieną, tuoj po pamaldų, Camperdown parapijos salėje, įvyks Maž. Lietuvos Bičiulių Draugijos steigiamasis susirinkimas.

Nuolankiai kviečiame visus lietuvius skaitlingai dalyvauti. Iniciatoriai

SKAUTININKŲ REGISTRACIJA

Visus brolius ir seses skautininkus prašau išregistruoti iki š. m. lapkričio 1 d. Rajono Vadijoje suteikiant apie save sekancias žinias: Kada ir kur pakeltas, paskutinės eitros ar einaimos pareigos, registruotas skautininkų skyriuje ar ne ir adresas.

Laiku neįsiregistravę neturės teisės dalyvauti artimu laiku įvyksiančioje. Korespondencinėje Rajono Vadų Suveigoje bei vadovybės rinkimuose.

Šis parėdymas neličia aktyvių Melbourne ir Adelaidės skautininkų ramovių narių.

Žinias siųsti rajono reikalų vedėjui adresu: Mr. J. Mingaila, 92 Powlett Street, East Melbourne, Vic.

Vyr. sktn. B. Dainutis

P. L. S. S. Australijos Rajono Vadas

ŠEŠTADIENI, SPALIO 25 D. Sambauro "ŠVIESA" SYDNEY SKYRIUS RENGIA COLL. VYTAUTO JANAVIČIAUS PASKAITĄ

"KAZIO BOROTOS BALTARAGIO MALUNO KRITIKAS ĮVERTINIMAS

Po paskaitos kavutė. "Parengimas įvyks Milsons Point, Ennis Rd., 12-14. Pradžią 6.30 val. vakaro. Valdyba

KODĖL VERGAUTI?

Moderni Hoover arba Pope mašina išplaus Jūsų skalbinius per 4 minutes, — greičiau ir pigiau. Kainos: £53.5.0, £76.19.0. Depozitas £5. Išsimokėjimas £1 per savaitę.

Rašykite nemokamam pademonstravimui:

G. BERZZARINŠ

15 Castle Street, Adelaide

Taip pat šaldytuvai, dulkių siurbiai, radiogramos.

RUBŲ VAJUS SYDNĖJUJE

A. L. B. Sydnėjaus Apylinkės Valdyba, dalyvaujant L. K. D-jos Centro ir Savišalpos Komiteto atstovams, š. m. rugsėjo 14 d. posėdyje nutarė pravesti Sydnėjaus mieste ir apylinkėse rubų vaju, pradendant nuo š. m. rugsėjo 14 d. iki spalio 30 d.

Rubų rinkimo būstinė Camperdown parapijos patalpose Centrinės Bibliotekos kambaryje. Kiekvieną sekmadienį nuo 11 iki 12 val. čia bus vienas iš organizacijos atstovų ir priiminėja rubus, avalynę, pinigus ir lietuviškas plokšteles.

Jei kam nors ir susidarytų nepatogumų susisiekimo atžvilgiu ir kurieneorėtų aukoti pinigais, tai prašome kreiptis pas savo rajoną įgaliotinius, kurie šiam tikslui mielai pasitarnaus; priėmę pinigus išduos pakvitavimus, o vėliau pinigus persiųs rubų rinkimo būstinei.

Surinkti rubai, avalynė ir kiti daiktai bus persiųsti mūsų tautiečiams, tebe gyvenantiems Vokietijoje ir patekusiems į sunkią materialinę būklę.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba